БҮХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Буряат-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 125 (8650) | 1958 оной май 29, четверг | Сэн 20 мүнгэн

Худөөгэй интеллигенциин хүндэтэ зорилго

...үрэл коммунистическэ парти... колхозно байгуулалтые улам ...шадань хүгжөөхын тула айхаб... ...ехэ анхарал хандуулжа байна. ...н һү, мяха, тоһоной хүн бүхэндэ ...эсын талаар Америкын Хол... ...то Штадуудые һаяын жэлнүүдтэ ...эхэ гэһэн тон шухала зорилго ...эдэарадай урда табигданхай. ...бүхы хэмжээ-ябуулгануудые ...алтатайгаар бэелүүлхын түлөө ...хозно таряашад бүхы хүсэ ша... ...аа элсүүлнэ. Худөөгэй олон тоо... интеллигентнэршье энэ хэрэгтэ ...бхитэйгээр хабаадалсана, тии... ...ье ёһотой.

...нэ талаар Иволгын аймагай ...ганаа тосхоной интеллигенциин ...эг һайшаалтай. Энэ тосхоной ...гуулиин багшанар, медицинскэ ...он культурын эмхи зургаануу... хүдэлмэрилэгшэд, худөө ажа... мэргэжэлтэд Кировэй нэрэм... ...э колхозой гэшүүдэй дунда нии... ...олитическэ, соёл-гэгээрэлэй хү... ...мэри үргэнөөр ябуулна. Тэндэхи ...еллигенциин ябуулалсадаг нии... хүдэлмэриин дүй дүршэл ту... манай газетын мүнөөдэрэй но... ...то дэлгэрэнгыгээр бэшэгдэбэ.

...арганаагайхид парти, прави... ...ствынгаа политика арад зоной ...да нэбтэрүүлхын түлөө элдэб ...удалнуудаар лекци, элидхэл, ...элдөө хэдэг байха юм. Колхо... фермэ, отара, полевой стануу... ...р багшанар, культурын эмхи ...аануудай хүдэлмэрилэгшэд ба... ...д хододоо ерэжэ, ажалшадай ...э байгаа хүдэлмэриие харуул... ...ханын газетэ, «Дайшалхы хуу... ...а», «Молни» гаргалсадаг болон... Ажал хүдэлмэридөө шалгар... түрүүшүүлэй дүй дүршэл дэл... ...үлхэ, ашаглагдаагүй байһан ар... ...боломжонуудаа хэрэглэхэ асуу... ...да онсо анхарал хандуулдаг. ...на, тэдэнэр нютагай уранһайха... самодеятельностьдэ эдэбхитэй... хабаадалсажа, оюун бэлигээ... ...улад зониие баясуулдаг байна. ...гуулиин багшанар үхибүүдые ...үжүүлхэ асуудалаар түрэлхи... ...дунда хөөрэлдөө хэдэг, педаго... ...ска пропаганда ябуулдаг байна. ...ицинскэ хүдэлмэрилэгшэд кол... ...игуудай дунда санитарно-һэр... ...мжын, ариг сэбэрые сахюулха ...лмэри саг үргэлжэ ябуулна. ..., библиотекын хүдэлмэрилэг... хүдэлмэреэ ажабайдалтай няг... ...олбоотойгоор ябуулхые орол... ...г. Мүн колхозой мэргэжэлтэд ...ө ажахын эрдэм мэдэрэлые ...ой дунда дэлгэрүүлнэ.

...арганаагайхид худөөгэй бүхы ...ллигентнэртэ бэшэгээр ханда... ...а, ажалшадай дунда ябуулаг... ...г ниитэ-ойлгууламжын, соёл... ...рэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэй... хабаадалсахыень, тиигэжэ кол... ...о таряашадай үмэнэ парти, ...ительствынгаа табиһан зорилгые бэелүүлхэ хэрэгтэ туһа нэмэри хэхыень уряалһан байна.

Республикымнай худөө тосхон бүхэндэ багшанар, врачууд, худөө ажахын мэргэжэлтэд, культурын эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд ажалладаг. Арад зоной дунда ябуулагдадаг ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ тэдэнэй олонхидынь эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг болонхой. Иволгын аймагай Гильбэрын участково больницын врач нүхэр Мясоедова, Баргажанай аймагай Баянголой Культурын байшангай директор нүхэр Баторов, Яруунын аймагай Үльдиргын дунда һургуулиин багша нүхэр Номтоев болон бусад энэ талаар һайн жэшээ харуулна. Гэхэ зуура, хэдэ хэдэн худөө тосхонуудта ниитэ-ойлгууламжын, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри үшөөл хангалтагүйгөөр ябуулагдана. Энэ шухала хэрэгтэ зарим багшанарай, врачууд болон худөө ажахын мэргэжэлтэдэй, культурын хүдэлмэрилэгшэдэй хабаадалсадаггүйнь гэмшэлтэй.

Колхозно байгуулалтые улам саашань хүгжөөжэ, ороохо таряа, мал ажалай ашаг шэмэ бүри ехээр абаха гэһэн бүгэдэарадай зорилго бэелүүлхэ хэрэгтэ ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри зорюулагдаха ёһотой. Энэ зорилгые худөөгэй ажалшадта тайлбарилхадаа тарилгын хойноһоо зүбөөр харууһалха, тэжээлэй культурануудые, тэрэ тоодо кукурузаяа эрхим шанартайгаар, саг соонь тариха, хэнзэ хурьгадые абалгада, нооһо хайшалалгада бэлэдхэхэ, хабарзундаа мал адуулгые һайнаар эмхидхэхэ гэхэ мэтын мүнөө үеын шухала асуудалнуудтай заатагүй холбохо хэрэгтэй.

Ниитын хүдэлмэриин элдэб арга—лекци, элидхэл, хөөрэлдөөн, асуудалда харюусаха үдэшэ, харуулан ойлгуулха зүйлнүүд, һонирхолтой выставкэ гэхэ мэтэ шадамараар хэрэглэгдэхэ зэргэтэй. Ажалай түрүүшүүлтэй уулзалгада, тэдэнэй түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлгэдэ, социалистическэ мүрысөө эмхидхэлгэдэ онсо анхарал табигдаха ёһотой.

Дэлхэйн байгаалиие эрдэм ухаанай ёһоор тайлбарилан, ажалшадта зүбөөр ойлгуулха хэрэгтэ онсо анхарал хандуулха шухала. Тиихэ зуураа, бурят зонтой газарта эрхэбэшэ үндэһэн хэлэн дээрэ ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулха хэрэгтэй.

Худөөгэй интеллигентнэр! Харганаагайхидай һайшаалта үүсхэлые дэмжэжэ, арад зоной дунда ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри эдэбхитэйгээр ябуулжа, нютагай партийна, советскэ организацинуудта туһаламжа үзүүлхэ гээшэ Танай хүндэтэй уялга болоно.

...нляндиин президент Урхо Калева Кекконен Советскэ Союз соогуур аяншалһаар

...ЕРДЛОВСК, (ТАСС). Фин...иин Республикын президент ...Калева Кекконен, тэрээнтэй ...а ябалсаһан Финляндиин гүрэ... болон ниитын элитэ ажал...лагшад Ленинградта хоёр үдэ...уршада байһанайнгаа һүүлээр ...26-да Свердловскдо ерэбэ.

...ердловск городой ажалшадай ...лэгшэд, СССР-эй Верховно ...дэй депутат А. П. Кириленко, ...шадай депутадуудай город... Соведэй гүйсэдкомой түрүү... ...э И. И. Муравьев болон бусад ...этэ айлшаниие аэродром дээрэ ...ан байна.

...ибүүд хүндэтэ айлшанда баг... ...сэсэгүүдые барюулаа. Аэрод... дээрэ суглараһан Свердловскын ...шад президентые, тэрээнтэй ...а ябалсагшадые үнэн зүрхэн... халуунаар амаршалба.

...рсоведэй гүйсэдкомой түрүү... ...э И. И. Муравьев аэродром ...амаршалгын үгэ хэлэһэн ...а.

...езидент Урхо Калева Кекко... ...углараргшадта хандажа, ха... ...ай үгэ хэлээ.

...СР-эй Верховно Соведэй Союз... Соведэй түрүүлэгшэ П. П. Ло...э, СССР-эй Верховно Соведэй ...идиумэй Түрүүлэгшын орлог... К. М. Озолин, СССР-эй Га...ын хэрэгүүдэй министрын ор...о А. В. Захаров, СССР-һээ ...яндида байдаг Элшэн сайд Лебедев, армиин генерал ... Малинин болон бусад пре...нтэй хамта Свердловск ерэлсэ...

...ердловскын горсоведэй түрүү... ...э майн 26-да үглөөнэй сайлал... ...жэ, Финляндиин президентые ...лбэ. Үнэн зүрхэнэй, хани ёһо... ...оршон байдалда үнгэрһэн сай...ын үедэ У. К. Кекконен, А. П. ...иленко, И. И. Муравьев үгэ хэ... байна.

...лшад сайлалгын һүүлээр ...маш» гэжэ хүндэ машина бү...ын заводто ошоо. Цехүүд соо ябажа хараһанай һүүлээр, ...475 гэжэ алхалдаг экскавато... модель хүндэтэ айлшанда бэ... ...олгон барюулагдаһан байна. ...ын барисаата гүрэниие тол... ...шо хүндэтэ айлшадай дэб... ...игэжэ бэшээ:

«Танай туйлай ехэ заводто орожо хараха арга олгоһонойтнай түлөө үнэн зүрхэнһөө баясхалан хүргэнэб, ажалдаа ехэ амжалта туйлахыетнай хүсэнэб».

Президент У. К. Кекконен үдэшэлениинь Свердловскын оперо, баледэй театрта орожо, П. И. Чайковскиин «Щелкунчик» гэжэ баледые хараһан байна.

***

ТАШКЕНТ, майн 27. (ТАСС). Советскэ Союз соогуур аяншалжа ябаһан Финляндиин Республикын президент г-н Урхо Калева Кекконениие Узбекистанай ниислэл хото мүнөө үглөөгүүр ехэ баяртайгаар угтаба. Айлшадай һуужа ябаһан самолёдой ерэхэһээ урда тээ ажалшадай олон тоото түлөөлэгшэд Ташкентын аэродром дээрэ сугларанхай байгаа.

СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшын орлогшо, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидов, СССР-эй Верховно Соведэй Союзай Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо С. К. Камалов, Узбекскэ ССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ М. З. Мирза-Ахмедов, Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Түрүүлэгшэ А. Хакимов болон бусад хүндэтэ айлшадые угтахаяа аэродром дээрэ ерээ. Финляндиин Республикын президент Урхо Калева Кеккониие, тэрээнтэй хамта ябалсагшадые аэродром дээрэ сугларагшад халуунаар амаршалһан байна.

Ш. Р. Рашидов хүндэтэ айлшанда хандажа, амаршалгын үгэ хэлэбэ.

У. К. Кекконен харюугай үгэ хэлэһэн байна.

Президент У. К. Кекконен Ташкент ерэһэнэйнгээ һүүлээр Узбекскэ ССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ Ш. Р. Рашидовта айлшалаа. Айлшалалгын үедэ хани халуун оршон байдалда хөөрэлдөөн болобо.

Айлшад тэрэ үдэртөө городой гоё һайхан газарнуудаар ябажа хараа. Президент болон тэрээнтэй хамта ябалсагшад Ташкентын бүд нэхэлгын комбинадта ошожо, бүд нэхэлгэтэйнь танилсаһан байна.

Дэлхэйе тойрон дабшадаг гурбадахи хэмэл одоной ябаса тухай

Майн 28-най үглөөнэй 6 часта гурбадахи хэмэл одон дэлхэйн бүмбэрсэгые 172 дахин тойробо.

Бүхы дэлхэйн радиостанцинууд хэмэл одоной дохёонуудые дамжуулан абана. Одон дээрэ тодхогдоһон бүхы аппаратурань һайнаар хүдэлнэ. Хэмэл одонһоо үдэр бүри олон тоото научна үнэтэ мэдээсэлнүүд абтажал байһаар. Научна шэнжэлэлгэ болон хэмжэлгын мэдээнүүд согсологдожо байдаг.

Хойто широтагай 4 градусһаа урда широтагай 42 градус хүрэтэр наранай ороһон хойно үдэшэлэн, урда широтагай 23 градусһаа 56 градус хүрэтэр үглөөгүүр наранай гарахын урда тээ гурбадахи хэмэл одые прибороор, мүн мииншье адаглан хаража болохо юм.

КУКУРУЗА, ХАРТААБХА ТАРИХА ЗОХИД ҺАЙН САГЫЕ АЛДАЖА БОЛОХОГҮЙ

☆ ☆ ☆

Хооһон хөөрэлдөөгөөр кукуруза ургуулхагүй

ХОРИ. (**Телефоноор абтаба**). Аймагай 9 колхоз хамтадаа 900 гектар газарта кукуруза тариха юм. Хэрбээ түрүүшүүлэй жэшээгээр гектар бүриһөө 300 центнер ногоон эшэ набшаһа абажа шадаа һаа, хамта 27 мянган тонно гэхэ гү, али үнеэн бүридөө 10 тонно, хонин бүридэ 2 центнер силос дараха аргатай болохо юм. Адууһа малайнгаа арьбан гадар зузааруулхын, ашаг шэмыень арьбадхахын тула кукуруза ехээр тарижа, баян ургаса абаха хэрэгтэй. Энээниие һайса мэдэһэн XX партсъездын нэрэмжэтэ, «Улаан Одон» колхозууд эртээнһээ бэлэдхэл хээ. Жэшээлхэдэ, XX партсъездын нэрэмжэтэ (түрүүлэгшэнь нүхэр Кирюхин) колхоздо кукуруза тарижа ургуулха тусгаар агрегат эмхидхэгдээ. Тэдэнэр кукуруза тариха газараа һайса уһалһан, наг шэбхэ ехээр гаргажа тарааһан байха юм. Мүн энэ агрегадта кукуруза тариха, харууһалха зэр зэмсэгүүд даалгажа үгтэнхэй. Мүнөө эндэ Сергэй Беликовэй хүтэлбэрилдэг агрегадайхин тарилгаяа эхилээ.

— Колхознай үнеэдэй шэнэ байра барижа, намар болотор дүүргээд, ажалыень оньһожоруулха юм. Иигэжэ бидэнэр кукуруза һайнаар ургуулжа, шэмэтэ силос ехээр дарахабди. Одоошье тиихэдэ һүн һаагдаха байха, — гэжэ агрегадай начальник Сергэй Беликов хөөрэнэ.

Гэбэшье, Хориин олонхи колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд болон мэргэжэлтэд кукуруза ургуулха тухай хооһон хөөрэлдөө хэһээр лэ байна. Ушар юуб гэхэдэ, мүнөө газарай хүрьһэнэй һайн дулаасажа гэдэбэшье, энэ культурые богонихон болзор соо һайнаар тариха гэжэ оролдоногүй. Олонхи колхозууд кукуруза тариха газартаа наг шэбхэ тон багаар зөөгөө. Жэшээлхэдэ, Ленинэй нэрэмжэтэ колхоз (түрүүлэгшэнь нүхэр Цыденов, агрономын нүхэр Очиров) 158 гектарта кукуруза тариха аад, тэндээ 95 тонно наг шэбхэ зөөгөө. Тиигээд аймагай колхозууд бултадаа квадратно-гнездовой аргаар тарихагүй, харин юрын орооһоной сеялкэ тааруулаад, үргэн рядтайгаар тариха гэжэ байна. Жэшээнь, «Коммунизм» (түрүүлэгшэнь нүхэр Борисов) 70 гаран гектарта үргэн рядтайгаар таряа юм. Харин тиихэдэ кукуруза тариха «СКГ-6» гэжэ 20 шахуу сеялкэ Хориин МТС-эй хашаа соо ашаглагдаагүй хэбтэнэ. Эдэ сеялкэнүүдһээ нэгыеншье колхоз абаагүй.

—Үргэн рядтайгаар тарихада ургасань ехэ байха. Нёдондо квадратно-гнездовой аргаар тариһан аад, биратай ургаса абаагүй һэмди,— гэжэ аймгүйсэдкомой дэргэдэхи худөө ажахын инспекциин главна агроном нүхэр Осипов убайгүйгөөр хөөрэнэ.

Кукуруза тарилгые һулаар хүтэлбэрилжэ байһан партиин айком, аймгүйсэдком кукурузые түрүү аргаар тарихагүй гэһэн һэдэлгэтэй тэмсэхэгүйһөө гадна, гектар бүриһөө ургаса абалгые тон багаар түсэблэнхэй байна. Жэшээнь, дунда зэргээр гектар бүриһөө 70—90 центнер ургаса абаха гэһэн аймгүйсэдкомоор баталагдаһан түсэб колхоз бүридэ бии. Жэшээнь, «Красный партизан» колхоздо бии болгогдоһон агрегадай начальник, тракторист Ф. Ситников Курска областиинхидой уряатай танилсаагүй, гектар бүриһөө хэды центнер ургаса абахын түлөө тэмсэхээшье мэдэнэгүй. Тус колхоз кукурузын тарилгые эхилхээр болоһон аад, һаял сеялкэ тааруулжа байнхай. 70 гектарта тарилга хэхэ аад, энээнээ аяар 7 хоногто үргэлжэлүүлхээр хараална. Тиихын хажуугаар гектар бүриһөө 70 центнер ургаса абая гэһэн уряа лозунгнууд энэ колхозой конторо соо, худөөгэйнь станда хадаатай байха юм. Харин колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Козлов, агроном нүхэр Белоусов гектар бүриһөө 300 центнер ургаса абахабди гэжэ хубхай хооһоор мэдүүлнэ. Тус колхоз уһанай газартай байһан аад, уһалагдаха аргагүй газарта кукурузын тарилга хэхэ юм ха. Тиигээд тэрээн дээрээ шэбхэшье гаргаагүй.

Мүн бусадшье колхозуудта гектар бүриһөө 300 центнер ургаса ургуулхабди гэжэ мэдүүлбэшье, тэрэнээ хэрэг дээрэнь бэелүүлхын түлөө эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулнагүй. Социалистическэ мүрысөө үргэнөөр эмхидхэнэгүй. Механизатор болон колхознигууд кукуруза ургуулха агрегадуудые эмхидхэхэ тухай партиин обкомой, Министрнүүдэй Соведэй хараалһан хэмжээ-ябуулгануудтай танилсуулагдаагүй байһаар.

Кукурузынгаа газарые хоёр тээһэнь элдүүрилжэ байхын тула квадратно-гнездовой аргаар тариха хэрэгтэй. Мүн гарааршье тарихада яахаб. Тиихын тулада хүн зониие энэ хэрэгтэ олоор хабаадуулха шухала. Хориинхид хооһон хөөрэлдөөнһөө бодото хэрэгтээ орохоор болоо. **Ц. Дандаров,** манай корр.

Техникэ бүтээсэ ехэтэйгээр ашаглагдана

(Кударын аймагай Ранжуровай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ А. Н. Соковиковой хөөрөөнһөө)

Манай колхоз хабарай тарилгын хүдэлмэридэ апрелиин 20-до орожо, эртын борнойлго, газар хахалалга, культиваци, лущени богонихон болзор соо хэһэн байна. Майн 1-һээ эртын тарилга эхилээд, 9 үдэр соо дүүргээбди. Тэрэнэй хахадһаа ехэнь хэрээһэлүүлэн таригдаа. Харин үнгэрэгшэ жэлдэ эртын тарилга апрелиин 28-да эхилһэн аад, аяар майн арбан таба болотор унжагайруулаа һэмди.

Өөһэдынгөө мэдэлдэ техникэ, зэмсэгүүдтэй боложо, тэдэнээ гамтайгаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ашагланабди. Гадна, шэнгэн түлишэ, түрхихэ тоһон ехээр алмагдадаг болоо. Энэ хабарай тарилгын үедэ механизаторнууднай табин центнер тухай шэнгэн түлишэ алмаа.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ тарилгын халуун үедэ трактор, машинануудай эбдэржэ, хэдэн үдэрөөр миин байха ушар яһала бологшо һэн. Харин энэ хабар тарилгын эхилһэнһээ хойшо трактор оройдоол хоёр дахин багаханаар эбдэрһэн аад, дары заһагдаад, мүнөө һаадгүйгөөр ажаллана. Трактористнууд нүхэд А. Коряков, Н. Унагаев ажалдаа илангаяа шалгараа, хоюулаа 300 гектарта зөөлэн хахалалга хээ. Тэдэнэр туд бүридөө үдэрэй дүшэ — табин гектар хүрэтэр тарилга хэһэн байна.

Хабарай тарилгын шанар шалгаха инспекторнүүд бригада бүхэндэ бии болгогдонхой. Урда жэлнүүдтэ трактористын голодоһо гаргаа һаань, акт табигдадаг, МТС колхоз хоёрой хоорондо элдэб тоосоон гарадаг бэлэй. Мүнөө иимэ үлүү шууяан гарахаяашье болинхой. Һаяхан манай нэгэ тракторист һүни газар хахалхадаа багашаг далан үлээжэрхиһэн байгаа ха. Үглөөгүүр инспекторэй энээн тушаа тэрээндэ хэлэхэдэнь, тракторист үгэ дуугүйгөөр ошожо, далантай газараа дахин хахалаа. Юрэдөө тракторист, сеялкэшэд тарилгаяа эрхим шанартайгаар хэхэ гэжэ оролдодог болонхой.

Мүнөө үедэ манай колхозой механизаторнууд тэжээлэй ургамал, хартаабха болон овощь тарижа байнхай. Мүн паршье хахална. Бригада хоорондын социалистическэ мүрысөөнэй дүн таба хоноод лэ гаргагдана. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн бригадада колхозой правлениин, парторганизациин дамжуулгын Улаан туг барюулагдадаг.

Манай колхоз һайн полевой стануудгүй юм. Энэ дутагдалаа усадхахын тула нэгэдэхи комплексно бригададаа типовой стан барижа байнабди. Тиигэжэ механизаторнууднай ажалай һүүлээр амарха зохистой гэр байраар хангагдахань.

Н. Зайцев, бэшэжэ абаба.

Ажалша луговод

Коммунист Галсан Номишеевич Митанов Ленинэй нэрэмжэтэ түрэл колхоздоо луговодоор ажаллажа эхилһээр арбаад һайса гаран жэл болобо. Даажа абаһан нуга сабшалангаа һайнаар үтэгжүүлжэ, уһалжа, жэлһээ жэлдэ үбһэ ногооной элбэг ехэ ургаса хуряадаг заншалтай.

Байгша ондо нүхэр Митанов өөрынгөө бүхы сабшалангай га бүриһөө дунда зэргээр 25—30 центнер эрхим шанартай үбһэ абаха зорилготой ажаллана.

Мүнөө энэ луговод Ботоло гэжэ газарта зуугаад шахуу гектар сабшалан нэгэ дахин уһалжа дүүргээд, ондоо газарта 150 га сабшалан уһалжа байна. Эндэ уһаяа Баргажан голһоо тусхай машинаар бүлэжэ гаргадаг юм. Үдэртөө заримдаа арбаад гектар газар уһална.

В. Бубеева.

Курумкан.

Арбан үдэрөөр урид дүүргэбэ

— Мүнөө хабарай тарилга урда урдынхиһаа һураггүй эмхитэйгээр, агротехникыншье һайн болзорто хэгдээ. Энэ хадаа машина, техникэ болон механизатор, колхознигуудай зүбөөр хубаарилан табигдаһанһаа болоо. Жэшээлхэдэ, урда жэлнүүдтэ тарилгыемнай МТС-эй 15 трактор хэдэг һэн. Тиихэдээшье тэдэнь ходо эбдэржэ, элдэб шалтагаанһаа һаатадаг, тарилгын хүдэлмэри ехээр унжагайрдаг байгаа. Харин байгша ондо колхоздоо 11 трактор худалдажа абаабди. Тэдэнэй хоёрынь газар уһалха, барилгын модо шулуу шэрэхэ, наг шэбхэ зөөхэ хүдэлмэридэ, бэшэниинь тарилга дээрэ ажаллаа. Тэдэниие зүбөөр хубаарилжа, дүүрэн хүсэндэнь хүдэлгэһэнэй ашаар хабарай эртын тарилгые нёдондонойхиһоо арбаад шахуу үдэрөөр урид дүүргээбди,— гэжэ Закаменай аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ нүхэр Хубанов хөөрэнэ.

Нээрээшье тус артелиинхид хабарайнгаа эртын тарилгые эмхитэйгээр, агротехникын һайн болзорто үнгэргөө. Эндэ бүхыдөө 1706 га газарта орооһо тарян таригдаһан байна. Тэрэнэйнь ехэнхи хуби хэрээһэлүүлэн таригдаа. Гадна, 140 гектарта наран сэсэг овёстой холижо, 40 га газарта хартаабха, 20 гектарта кукуруза тарижа дүүргээ. Мүн горьтой газарта эртын пар хахалагданхай.

Тарилгын үедэ колхозой механизаторнууд Балдан Будаев, Бадмажап Хандуев, Гомбо Дарижапов Пётр Ибрагимов гэгшэд абажа ябаһан трактор, машинаяа багаханшье һаадгүйгөөр, үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлгөө.

А. Бутин.

Хориин аймагай «Улаан Одон» колхозой луговод нүхэр Ендыпов даалгагдаһан сабшалангайнгаа талмайһаа жэл бүри үбһэ ехээр хуряадаг юм. Мүнөө нүхэр Ендыпов Шүбэгэ нютагта 220 гектар газар хоёрдохёо уһалаа. **Зураг дээрэ:** нүхэр Ендыпов уһа залахаяа байна.

...Мантаевай фото.

Республикын колхозуудта хартаабха, овощь тарилга тухай

1958 оной майн 25-най мэдээн

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймаг	Хартаабхын таригдаһаниинь	Овощиин таригдаһаниинь
Байкало-Кударын	57,3	20,4
Баргажанай	18,3	2,0
Баунтын	—	—
Бичурын	26,6	15,4
Зэдын	30,0	3,3
Яруунын	2,5	3,3
Заиграйн	30,2	10,7
Закаменай	54,3	4,3
Иволгын	72,7	4,4
Кабанскын	20,1	16,8
Хэжэнгын	25,9	4,3
Кударын	63,0	6,2
Курумканай	20,4	—
Кяхтын	81,4	—
Мухаршэбэрэй	77,2	10,5
Ахын	—	—
Прибайкальска	31,8	14,4
Хойто-Байгалай	—	—
Сэлэнгын	45,0	10,0
Тарбагатайн	91,4	8,7
Ториин	43,9	18,3
Түнхэнэй	22,1	5,4
Хориин	85,0	—

ХАНИ БАРИСААТАЙ, ХАРИЛСАА ХОЛБООТОЙ, ХАРИЛСАН ТУҺАЛАЛСАДАГ БАЙХА ТУХАЙ ВАРШАВСКА ДОГОВОРТО ХАБААДАГША ГҮРЭНҮҮДЭЙ ПОЛИТИЧЕСКЭ КОНСУЛЬТАТИВНА КОМИТЕДЭЙ ЗҮБЛӨӨН ДЭЭРЭ ҮГЭ ХЭЛЭЛГЭН

Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй Политическэ Консультативна Комитедэй майн 14-нэй зүблөөн дээрэ Албаниин Арадай Республикаһаа нүхэр Мехмет Шеху, Болгариин Арадай Республикаһаа нүхэр Антон Югов, Венгриин Арадай Республикаһаа нүхэр Янош Кадар, Германиин Демократическа Республикаһаа нүхэр Отто Гротеволь, Польшын Арадай Республикаһаа нүхэр Юзеф Циранкевич, Румыниин Арадай Республикаһаа нүхэр Стойка Киву, Чехословакиин Арадай Республикаһаа нүхэр Вильям Широкий, Хитадай Арадай Республикаһаа нүхэр Чэнь Юнь үгэ хэлээ.

Албаниин Арадай Республикын делегацине толгойлогшо нүхэр **Мехмет Шеху** үгэ хэлэхэ зуураа, мүнөөнэй уласхоорондын байдал тухай советскэ делегацине толгойлогшо нүхэр Хрущевой хэлэһые зүбшөөбэ. Манай нэгэдэмэл, хүсэн түгэлдэр бүлэһөө ямар нэгэн социалистическэ орониемнай һалган таһалха хүсэн дэлхэй дээрэ үгы гэжэ Мехмет Шеху хэлээ. Юуб гэхэдэ, манай хани барисаан таһаршагүй. Экономическа асуудалаар манай партиин түлөөлэгшэдэй эдэ үдэрнүүдтэ Москвада болоһон зүблөөн экономическа түсэбүүдэймнай амжалтатайгаар дүүргэгдэхэ хэрэгтэ ехэхэн нүлөөтэй байхань дамжаггүй. Бэе бэедээ добтолхогүй гэһэн хэлсээ баталха тухай Италиин правительствода Советскэ Союзай правительствын дурадхаһан үүсхэлые Албани һайшаан амаршална гэжэ Мехмет Шеху хэлэбэ.

Дээдэ тушаалтанай зүблөөн дээрэ «Зүүн Европын оронууд тушаа асуудал» гэдэгые хаража үзэхэ тухай президент Эйзенхауэрэй дурадхал дээрэ тогтохо зуураа, Албаниин арад өөрынгөө доторой хэрэгтэ хэниишье оролсуулхагүй гэжэ Мехмет Шеху хэлээ.

Адли тэгшэ эрхэтэй, бэе бэеынгээ доторой хэрэгтэ оролсохогүй, хоорондоо хүндэлэлсэжэ, туһалалсажа байха гуримаар Югославитай харилсаагаа һайжаруулхын тулада Албаниин правительство оролдолго гаргадагшье байгаа, саашадаашье гаргаха гэжэ Мехмет Шеху мэдүүлбэ. Саашань Мехмет Шеху Италитай, Грецитэй, Турцитай хани харилсаагаа үргэдхэхэ, һайжаруулха асуудалда тогтожо хэлэбэ. Түүхын хэдэ мянган жэлдэ араб арадуудтай албан арад хани барисаатай байдаг байгаа. Албано-арабска харилсаанай хүгжэлтэ энэ заншалһаа эшэ үндэһэ абаха байна.

Варшавска договорто хабаададаг, мүн Хойто-Атлантическа пактда хабаададаг оронуудай хоорондоо добтололсохогүй гэһэн хэлсээ хэхэ тухай дурадхалые, тэрэшэлэн Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүдэй зэбсэгтэ хүсэнүүдые хороохо тухай дурадхалые Албаниин Арадай Республикын делегаци толгойлогшо дэмжэбэ.

Эб найрамдалай түлөө тэмсэлдээ социалистическэ лагериин оронуудай амжалта туйлаха хэрэгтэнь Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй Политическэ Консультативна Комитедэй Зүблөөн шэнэ арга боломжо нээжэ үгэнэ, эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ арадуудые урмашуулан зоригжуулна гэжэ Болгариин делегаци толгойлһон Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Антон Югов** тэмдэглээ.

Үгэ хэлэхэ зуураа, Н. С. Хрущевой хэһэн тобшололнуудые, үгэһэн сэгнэлтэнүүдые Болгариин делегаци бүримүһэн зүбшөөнэ, оруулһан дурадхалнуудыень дэмжэнэ гэжэ Югов хэлээ.

Эзэрхэг түримхэй Хойто-Атлантическа пакт Варшавска договор хоёрой хоорондоо тад ондоо илгаатай байһыень энэ зүблөөнэй шиидхэбэри үшөө дахин харуулха гэжэ нүхэр Югов мэдүүлээ. Мүнөөнэй ревизионистнуудай һэдэлгэнүүд хадаа Атлантическа союзай, тэрээнтэй адлишуу бусад бүлэглэлнүүд, системэнүүдэй эзэрхэг түримхэй удхашанарыень далдалха гэһэн зорилготой.

НАТО-до, Варшавска договорто ородог оронуудай хоорондоо добтололсохогүй гэһэн хэлсээ хэхэ тухай дурадхалые Болгари бүримүһэн дэмжэнэ гэжэ нүхэр Югов тэмдэглэбэ. Иигээд байхада Германиин һэргэн бодожо байгаа дай жүрөөдэгшэдэй зүгһөө аюул зайсуулагдаха, Балканда түгшүүрилтэ байдал бии болгожо байһан гол шалтагаанууды үгы болгохо хэрэгтэ туһалха байна.

Шэнэ, социалистическэ Болгариин политика хуушанай Болгариин буржуазинарай шовинистическэ, холо бодолгүй политикаһаа тад ондоо илгаатай гэжэ Югов тэмдэглээ.

НАТО-до ородог Балканай оронууд — Турци, Греци Варшавска договорто ородог гүрэнүүдэй Политическэ Консультативна Комитедэй зүблөөнэй шиидхэбэриин удхашанарые зүбөөр сэгнэхэ бээз гэжэ найдажа байһанаа Болгариин Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ мэдүүлбэ.

Венгриин делегацине толгойлһон Гүрэнэй Министр, ВСРП-гэй ЦК-гэй Нэгэдэхи секретарь нүхэр **Янош Кадар** үгэ хэлэхэ зуураа, Варшавска договорһоо Венгрие таһалан һалгааха гэжэ империалистнуудай оролдоһон һэдэлгын буруу һүрэһэние тон түрүүлжэ тэмдэглэбэ. Хэрбээ империалистнууд, гэжэ нүхэр Кадар үргэлжэлүүлнэ, Варшавска договорые болюулха гээ һаа, энэ хүсэлөө тон түргэнөөр бэелүүлжэ шадаха аргатай. Энээнэй тулада эзэрхэг түримхэй гүрэнүүд социалистическэ оронуудта эсэргүү эмхидхэһэн элдэб бүлэглэлнүүдээл болюулха ёһотой. Энэ договорые бии болгоһон шалтагаанай — империалистнуудай дайгаар орохо аюулай бии байгаа сагта бидэнэр Варшавска договорто үнэн сэхэ байхабди гэжэ нүхэр Кадар мэдүүлбэ.

Венгридэ байгаа советскэ сэрэгүүдые 17 мянган хүнөөр хорооһоной һүүлдэ үшөө нэгэ дивизи сэрэг хороохо тухай Советскэ, Венгерскэ правительствонууд хоорондоо хэлсээ гэжэ Венгриин делегацине толгойлогшо хэлээ. Венгриин Арадай Республикын баруун хилые хамгаалха хэрэгтэ советскэ сэрэгүүд мүнөөшье ехэ туһаламжа үзүүлнэ гэжэ тэрэ мэдүүлбэ. НАТО-гэй оронуудай зүгһөө аюулай байһан сагта иигэжэ бэеэ хамгаалха ушартай болгодоно.

Дэлхэйн хоёр дайнай үедэ Венгриин наһа хүсэһэн хүнүүдэйнгээ 8 процентые гээдэг байһыень Кадар һануулба. Тиигэжэ дэлхэйн дайнай болоходо энэ оронoй миллион хоёр зуугаад мянган хүн хороогдодог байгаа. Тиимэһээ Венгриин арад, гэжэ делегацине толгойлогшо хэлэбэ, дайние, тэрэние һүжэрөөгшэд, үүдхэгшэдые үзэн ядана. Бэе бэеынгээ доторой хэрэгтэ хамааралсахагүй гуримые бидэнэр зүбшэнэбди. Революцида эсэргүү үймөө үүдхэжэ, империалистнууд Венгриин Арадай Республика тухай «асуудалые хаража үзэхэ» гэһэн һэдэлгэ гаргаһан байна. Тэдэнэр мүн уласхоорондын хэлсээнүүд дээрэ энэ һэдэлгэеэ гаргаа. Энэ ябадалые бидэнэр эрид шууд буруушаанабди, саашадаашье буруушаахабди. Иимэ һэдэлгэнүүд хадаа манай бэеэ даанхай байдалые, Венгриин арадай гүрэнэй байгуулалтые доромжолһон хамааралсалга гэжэ бидэнэр тоолонобди гээд Янош Кадар хэлэбэ.

Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй, мүн НАТО-до хабаададаг гүрэнүүдэй хоорондоо добтололсохогүй гэһэн хэлсээ хэхэ тухай дурадхалые бидэнэр үнэн зүрхэнһөө амаршалнабди, энэ дурадхалай бэелүүлэгдэхэ хэрэгтэ бүхы хүсөөрөө оролдохобди гэжэ ГДР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Отто Гротеволь** ГДР-эй арадай, тэрэшэлэн Баруун Германиин олонхи арад зоной үмэнэһөө мэдүүлбэ.

Түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха, зөөлэрүүлхэеэ оролдон, гэжэ тэрэ хэлэбэ, бидэнэр Германида, бүхы дэлхэй дээрэ атомна дайнай аюулые саралсахаяа, тэрэшэлэн Германиин хоёр гүрэние нэгэдүүлхэ арга боломжонуудые бии болгохоёо эрмэлзэнэбди. Тиимэһээ бидэнэр дээдэ тушаалтанай зүблөө зарлаха тухай Советскэ Союзай дурадхалые дэмжэнэбди. Атомна буу зэбсэг туршалгые зогсоохо, тиимэ зэбсэг бүтээн гаргалгые хорихо, бүгэдэниитээрээ буу зэбсэгээ хуряаха асуудалнууд дээдын зүблөөндэ хэлсэгдэхэ гол шухала зорилгонууд гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Мүнөө үедэ Германиин хоёр гүрэние нэгэдхэхэ асуудалые дээдын зүблөөн дээрэ зүбшэн хэлсүүлхэ һэдэлгэ Федеральна республикын правительствын, НАТО-гэй бусад оронуудай правительствонуудай зүгһөө гаргагдажа байна гэжэ Гротеволь мэдүүлбэ. Тэдэнэр Германиин асуудал тухай миил шашалдаад, үнэн дээрээ иимэ «сүлөөлгэ» тухай идхамжаар далдалуулан, ГДР-ые, социалистическэ бусад оронуудые таһалан абахаяа оролдоно гэжэ сэхэ хэлэхэ хэрэгтэй гээд нүхэр Гротеволь мэдүүлээ.

Германиин хоёр гүрэние нэгэдүүлхэ асуудал эдэ гүрэнүүдэйл дотоодын хэрэг, энэ асуудалые немецүүд өөһэдөөл шиидхэхэ ёһотой.

СССР, социалистическэ бусад оронууд амгалан тайбан байдалда дуратай байһанаа оло дахин харуулаа. Иигээд түгшүүрилтэ байдалые һуларуулхаяа хүсэжэ байһанаа бодото хэрэгээрээ империалистическэ гүрэнүүдэй харуулхал ээлжээн болобо.

Польшын делегацине толгойлһон Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ **Юзеф Циранкевич** уласхоорондын асуудалнуудаар Польшын Арадай Республикын хараа шэглэлые элишэлхэ зуураа, Германиин асуудалаар Атлантическа пактын ябуулдаг политика бүхы дэлхэй дээрэ, Европодо, Польшодо илангаяа аюултай гэжэ тэмдэглэбэ. Германие зэбсэгжүүлгэ, Одер, Нейсе дээрэ хилэ тодорхойлхоһоо арсалга, Баруун Германида дай жүрөөдэгшэдые, ревизионистнуудые тухиран хүхирөөлгэ, НАТО-до Баруун Германиин нүлөө ехэтэй болоҗо байһан ушар, тэрэшэлэн Баруун Германиин бундесверые эгээл аюултай—ядерна, ракетнэ буу зэбсэгээр зэбсэгжүүлхэ тухай һаянай абтажа байһан хэмжээ-ябуулганууд эб найрамдалда аюултай, манай амгалан байхада эсэргүү шэглүүлэгдэһэн хэмжээ-ябуулганууд гэжэ харагдаха зэргэтэй.

Энэ зүблөөнэй оруулһан дурадхалнуудые бэелүүлхэдэ уласхоорондын түгшүүрилтэ байдалые һуларуулгада туһалха байһандань этигэжэ байһанаа Польшын делегацине толгойлогшо мэдүүлбэ.

Атомна буу зэбсэгһээ, атомна дайнай аюулһаа сүлөө зоно бии болгохо тухай түсэб Польша дурадхаһан байна. Польшын дурадхалай хүсэд бэелүүлэгдэмээр, али али таладаа аша туһатай байбашье һаань, энэ хэрэгые дипломатическа аргаар буруу һүргэхэ, саашадаа зүбшэн хэлсэхэ арга һалгаха һэдэлгэнүүд гаргагдаа. Бидэнэр, гэжэ нүхэр Циранкевич мэдүүлбэ, атомай аюулһаа сүлөө зоно бии болгохо түсэбөө бэелүүлхын тулада саашадаашье оролдожо үргэлжэлхэбди.

Манай арадуудай, манай оронуудай амгалан тайбанай түлөө оролдоһоной ашаар, манай лагериин бата нэгэдэлэй, манай гүрэнүүдэй хоорондохи хани барисаанай ашаар һүүлэй гурбан жэл соо уласхоорондын түгшүүрилтэ байдал зарим тэды һулараа гэжэ бидэнэр, социалистическэ оронуудай түлөөлэгшэд, һайрхалташьегүй тэмдэглэхэ байнабди, гэжэ нүхэр Циранкевич хэлээ.

Үнгэрэгшэ сагай уласхоорондын байдалай онсо шэнжэнь юун байгааб гэхэдэ, социалистическэ системын оронуудай хоорондохи хани барисаан саг үргэлжэ хүгжэжэ, тэдэнэй хүсэн шангадажа, эдэ оронуудай ябуулжа байгаа эб найрамдалда дуратай политика дэлхэйн арадуудай дунда саг үргэлжэ нүлөө ехэтэй болоҗо байгаа гэжэ Румыниин Арадай Республикын делегацине толгойлогшо, Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ нүхэр **Стойка Киву** мэдүүлбэ.

Румыниин Арадай Республикын правительство уласхоорондын байдалые һайжаруулхын тулада хододоо оролдоно. Румыниин Арадай Республикын зэбсэгтэ хүсэнүүд 60 мянган хүнөөр хороогдоо. Амгалан тайбанаар ажаһууха политика ябуулан, РНР-эй правительство социалистическэ бэшэ хэдэн оронуудтай хэлсээ хэжэ, тэдээнтэй экономическа, культурна хани харилсаа тогтоогоо. Балканда амгалан тайбан, аюулгүй байдал хангаха зорилгоор РНР-эй правительство Балканай гүрэнүүдтэ хоорондоо булта хани барисаа тогтоохо дурадхал оруулаа.

Хоорондоо зүбшэжэ, Румыниин газар дайда дээрэһээ Советскэ Союзай сэрэгүүдые гаргаха тухай СССР-эй правительствын оруулһан дурадхал тон шухала, энэ хадаа Советскэ Союзай эб найрамдалда дуратай гадаадын политикые харуулһан шэнэ гэршэ мүн гэжэ Румыниин Арадай Республикын правительствын тооложо байһание нүхэр Стойка онсолон тэмдэглэбэ.

НАТО-гэй абажа байгаа хэмжээнүүдэй Европодо ямар аюул тохёолдуулжа байһание тэмдэглэхэ зуураа, нүхэр Стойка Киву иигэжэ хэлэбэ:

Өөһэдынгөө газар дээрэ американска ракетэнүүдые табиха талмайнуудые барюулха зүбшөөлөө үгэхөөр бэлэн байһан тухайгаа Грециин, Турциин мэдүүлээд байһан ушар манай орондо, хүршэ оронуудтамнай аюултай болоод байна. Өөһэдынгөө газар дээрэ ракетэнүүдэй талмай барюулха зүбшөөлөө үгэхэдөө Греци, Турци юушье олохо, абахагүй гэжэ бидэнэр һайн мэдэнэбди гэжэ тэрэ хэлээ.

Европодо бии байһан элдэб бүлэглэлнүүдые үгы хэхэ, Европодо бэеэ хамгаалха нэгэ ниитэ системэ бии болгогдохо ёһотой гэжэ Румыниин Арадай Республика тоолоно. Иимэ бодото хэмжээнүүдые абаха хэрэгтэ баруун гүрэнүүдэй эсэргүүсэжэ байгаашье һаань, мүнөөнэй түгшүүрилтэ байдалые һуларуулха арга боломжо бии гэжэ бидэнэр тоолонобди гээд Румыниин делегацине толгойлогшо хэлэбэ.

Чехословак арадай хүсэл эрмэлзэлгые мэдүүлэн, СССР-эй правительствын оруулһан дурадхалнуудаар зүбшэн хэлсэхэ асуудалнуудтай правительствонуудые толгойлогшонорой конференци зарлаха тухай үүсхэлые Чехословакиин правительство бүримүһэн дэмжэнэ гэжэ Чехословакиин делегацине толгойлогшо, правительствын Түрүүлэгшэ нүхэр **Вильям Широкий** мэдүүлээ.

Энэ конференци зарлалгые хойшо татахаяа элитээр эрмэлзэн, конференциин зүбшэхэ зүйлдэ Зүүн Европын оронуудай байдал тухай асуудалые оруулхаар США-гэй правительствын дурадхажа байхада бидэнэр дураа гутажа байһанаа хэлэнгүй байха аргамнайгүй гэжэ нүхэр Широкий хэлэбэ. Чехословакиин доторой хэрэгтэ хамааралсахаяа США-гэй правительствын һэдэжэ байһание Чехословакиин арадууд үшөө дахинаа хаража байна.

Европын тэг дунда атомна зэбсэгһээ сүлөө зоно бии болгохо хэрэгтэ баруун оронуудай, ФРГ-гэй өөһэдынгөө хубитые оруулха дурагүй байһыень арадуудай хоорондо бэе бэедээ найдалсаха арга бии болгохогүй, эб найрамдалай хэрэгтэ эсэргүү ябадал гэхэһээ ондоогоор дэлхэйн хүн зон, тон түрүүндэ, Европын арад зон сэгнэжэ шадахагүй байна.

Баруун Германиин сэрэгые атомна, ракетнэ буу зэбсэгтэй болгохо тухай Бундестагай шиидхэбэриин ямар ехэ аюултай байһание Европын арадууд, тэрэ тоодо Германиин арад мүнөө һайса мэдэржэ байна гэжэ Чехословакиин делегацине толгойлогшо тэмдэглэбэ. Үнгэрэгшэ шуһата дайнда һанаа ороһон арад зон ФРГ-гэй дай жүрөөдэгшэдэй амгалан хүсэл гэдэгтэ этигэнэгүй.

Баруун Германиин сэрэгые атомна, ракетнэ зэбсэгтэй болгохогүйн түлөө эдэбхитэй тэмсэлээ саашадань үргэлжэлүүлхэ гээшэ манай шухала зорилгомнай гэжэ Чехословакиин правительство тоолоно гээд нүхэр Широкий мэдүүлбэ. Тиихэ зуураа, гэжэ тэрэ нэмээнэ, эб найрамдалай, Европодо аюулгүй байдалай аша туһын тулада бидэнэр саашадаа ФРГ-тэй хани харилсаагаа һайжаруулхаяа оролдохобди.

1955 ондо Чехословаки сэрэгүүдээ 64 мянган хүнөөр хороогоо гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ хэлэхэ зуураа, нүхэр Широкий манай орон саашадаашье амгалан тайбан байдалай, арадуудай аюулгүй байдалай аша туһын тулада зэбсэгтэ хүсэнүүдээ бүгэдөөрөө хороохын түлөө бүхы оролдолгоёо гаргаха гэжэ мэдүүлбэ.

Тэрэнэй һүүлээр Варшавска договорто хабаадагша гүрэнүүдэй Политическэ Консультативна Комитедэй зүблөөндэ ажаглагшаар байлсаһан Хитадай Арадай Республикын гүрэнэй Соведэй Премьерэй орлогшо **Чэнь Юнь** иигэжэ хэлээ:

Эб найрамдалай хэрэг бултанай хэрэг гэжэ хитад арад хододоо тоолодог байһан юм, мүнөөшье тоолоно. Тиимэһээ Варшавска договорто хабаададаг гүрэнүүд Европодо, бүхы дэлхэй дээрэ амгалан тайбанай түлөө тэмсэжэ байхадаа 600 миллион хитад арадһаа хододоо дэмжэлгэ абажа байха.

Энэ зүблөөн дээрэ дурадхагдаһан амгалан тайбан хэмжээ-ябуулгануудые Хитадай республикын правительство бүримүһэн дэмжэнэ.

Социализмын хүсэнэй ургажа, хүгжэжэ байхада, гэжэ саашань нүхэр Чэнь Юнь зааба, империализмын хүсэн һуларжа, доошоо унажа байна. Мүнөө сагай уласхоорондын байдалай онсо өөрэ шэнжэнь иимэрхүү. Уласхоорондын байдалда баруунай зүгһөө бууһан һалхин зүүнэй һалхие диилэнэ бэшэ, харин зүүн зүгһөө бууһан һалхин баруунай һалхие диилэнэ.

Капиталистическэ олохон оронуудта, США-һаа һалаха, дайнда хабаадалсахагүй эрмэлзэлгэ бии болоҗо үргэлжэлһөөр. Империалистическэ оронуудай шунахай, эзэрхэг политика мүнөө үедэ тад һөөргэ үрэ дүнгүүдые харуулжа, Азиин, Африкын арадуудай дунда колониализмда эсэргүү, бэеэ даанхай байдалай түлөө урдань үзэгдөө дуулдаагүй ехэ хүдэлөө үүсхэбэ. Эйзенхауэрэй номнол Азиин, Африкын арадуудай дунда тон түргэнөөр, ёһотойгоор буруу һүрөө.

Газаа бэеһээнь харахада хүсэн түгэлдэр американска империализм үнэн дээрээ оройдохоноол «саарһан барас», хараха янзада хүсэтэй, үнэн дээрээ һулахан юм гэжэ ажабайдал дээрэ нэгэтэ бэшэ харагдаһан байна гээд Чэнь Юнь тэмдэглэбэ. Тиимэһээ «американецуудһаа айха» гээшэ ямаршье үндэһэ шалтагаангүй. Империализмын хүсые, дайние үлүүгээр сэгнэхэ, эб найрамдалай, социализмын хүсые хүсэд тоохогүй гээшэ тон алдуутай, хоротой болоно. Мүнөө эб найрамдалай хүсэн урданайхида орходоо хэзээ хэзээнэйхиһээ бата бэхи болонхой, хэрбээ империализмын дай үүсхэхэеэ зүрхэлөө һаань, дэлхэйн арадууд тэрэние газар дайда дээрэһээ хаман хаяжа шадаха юм.

Бүхы хитад арад урда мэтэ Советскэ Союзай толгойлдог социалистическэ оронуудтай нэгэн хамта, эб найрамдалда дуратай бүхы оронуудтай, бүхы арадуудтай хамта бүхы дэлхэй дээрэ бата бэхи эб найрамдалай түлөө саашадаашье тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэ байна.

Хоринин хониной совхозой 3-дахи фермын коммунистнууд болон хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэд экономико шудалха кружогто һурана. Һаяхан болоһон һүүлшын занятида кружогойхид экономико һайнаар шудалһанаа харуул...
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: коммунист Нурба-Жамса Цыбиков юумэнэй өөрынь үные хими... руулха тухай хөөрэжэ байна.
А. Мантаевай фото.

Партийна һуралсалай зарим дүнгүүд

Улан-Удэ городой партийна организацинуудта һуралсалай жэл дүүрэбэ. Кружок, политһургуули болон семинарнуудта, коммунистнуудай суглаан дээрэ һуралсалай дүн гаргагдажа байна.

Һуралсалай жэлэй дүнгүүдһээ харахада, мүнөө жэл энэ хэрэгтэ ехэ хубилалта болоо гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэдэй эрилтэдэ хүсэд харюусахаар политическэ һуралсалаа эмхидхэхэ гэжэ партийна организацинууд оролдоһон байгаа.

Агуухэ Октябриин 40 жэлэй ойдо манай ороной бэлдэжэ байха үедэ партийна һуралсалай жэл эхилһэн юм. Алдарта энэ ойдо зорюулһан КПСС-эй ЦК-гэй тезисүүд, СССР-эй Верховно Соведэй ойн баярай сессиин материал, коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй партинуудай Москвадахи Зүблөөнэй Деклараци, эб найрамдалай Манифест гэхэ мэтэ теориин болон политикын талаар угаа ехэ удхашанартай материал гараһан байгаа. Манай орондо, мүн социализмын бусад оронууд дотор коммунизм байгуулгын дүй дүршэл, онол, бүхы дэлхэйн коммунистическэ болон хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй дүй дүршэл тобшолон согсологдоһон, коммунизм байгуулгын саашанхи зам эдээн соо заагдаһан байха юм. Эгээл тиимэһээ, коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэд һуралсалай жэлэй түрүүшын хахадта тэдэ материалнуудые үзэһэн байна.

Энэ жэлдэ нёдондоной алдуу заһагдаһан байгаа. КПСС-эй түүхэ, марксистско-ленинскэ философи үзэхэ асуудалые тоохогүй ушар нёдондо үзэгдэдэг һэн. Мүнөө жэлдэ городой партийна организацида хоёр мянга гаран хүн КПСС-эй түүхэ шудалһан байна. Энэмнай урда жэлнүүдэйхиһээ нилээд олон болоно. 200 гаран коммунист марксистско-ленинскэ философи үзөө.

Экономическа эрдэм ухаае шэнжэлхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа. 800 гаран хүн промышленна предприятинуудай экономико, мянга гаран хүн политэкономи үзэжэ гараһаниинь энээние гэршэлнэ бшуу. Иигэжэ һуралсахадаа промышленна предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд заводойнгоо, цехүүдэйнгээ, барилгынгаа ажалые бүри һайнаар хаража үзэдэг, ажалай бүтээсэ улам дээшэлүүлдэг, үйлэдбэриингөө арга боломжые хүсэдөөр хэрэглэдэг, ажахын хүтэлбэридэ алдуу гаргадаггүй байна гэжэ тэмдэглэхэ хэрэгтэй.

Коммунистнууд болон партийнабэшэ эдэбхитэд урдынхидаал адли мүнөө үеын байдал үзэхэ дуратай байгаа. Манай гүрэнэй дотоодын болон гадаадын политикын асуудалтай холбон ябуулхада политическэ һуралсал бүри һонин болоно.

Мянга гаран коммунист марксистско-ленинскэ теори бэеэ даагаад үзэһэн байна. Мүн олон коммунистнууд үдэшын, заочно һургуулида һурадаг юм.

Партийна һуралсал гээшэмнай пропагандистнуудһаа ехээр дулдыдадаг гээшэ. Ушар иимэһээ партийна комитедүүд пропагандистнуудай хүдэлмэридэ ехэ анхарал табижа байгаа. Мүнөө жэлдэ бэлэдхэл һайнтай 437 хүн пропагандистаар хүдэлөө. Эдээнэй олонхинь дээдэ һургуулитай, пропагандистын хүдэлмэриин дүршэлтэй хүнүүд байгаа.

Партиин горкомой политическэ һуралсалай байшан, КПСС-эй райкомуудай, предприятинуудай иимэ кабинедүүд пропагандистнуудта, һурагшадта, марксистско-ленинскэ теори бэеэ даагаад шудалагшадта ехэ туһаламжа үзүүлһэн байна. Эдээнэй дэргэдэ пропагандистнуудай семинар ходо хүдэлжэ байгаа. Партиин түүхээр, марксистско-ленинскэ философёор, политическэ экономёор болон бусад асуудалаар эндэ ходо лекци уншагдаа. Зарим кружогууд болон пропагандистнуудай дүй дүршэлые эдэнэр согсолһон байна. Эдэ бүгэдын ашаар кружогуудай, политһургуулинуудай, семинарнуудай хэшээ... һайнаар, һонирхолтойгоор, ажа... байдалтай холбоотойгоор үнгэрд... байба. Хэшээлые иимээр үнгэргэх... дэ, ажахын асуудал шиидхэхэ... туһалдаг, коммунистнууд марк... систско-ленинскэ теори үзэхэ һүз... тэй болодог гэжэ дүй дүршэл ха... руулна.

Промышленна предприятинууд... экономико шудалха кружогууд... пропагандистнар нүхэр Заболо... скиин (ПВЗ), Титенкын (мо... урадхуулгын конторо), Пантеле... вэй (судна барилгын завод), Т... лешковой (завод), политэконом... үзэдэг кружогуудай—Вангродска... гай (паровозно депо), партиин тү... хэ шудалдаг кружогой пропага... дист Амвросовагай (совнархо... болон бусад пропагандистнууд... дүй дүршэл һайшаалтай.

Энээнтэй хамта, городой парти... на организациин һуралсалда ех... дутагдалай бии байһые жэлэй дү... тодоруулаа. Городой партийна ор... ганизацинууд эдэ бүгэдые ерэх... жэлдэ хараадаа абаха ёһотой.

Ямар алдуу дутуу гараһан бай... гааб гэхэдэ, экономикын за... рим кружогуудта теориин асууда... лые гүнзэгыгөөр үзэхын оронд... үйлэдбэриин юрын асуудал шиид... хэдэг гү, али технологи үзэлгэ... һэлгэдэг байба. Зарим кружогууд... болон семинарнуудай хэшээл үй... лэдбэриин зүблөөн шэнги болодог... байгаа. Предприяти, цех, участогой... гү, али бригадын байдалаар за... шуураад, зарим пропагандистнууд... экономическа теориин асуудал... хайхардаггүй байһаниинь муу.

Мүнөө үеын байдал үзэхэ кружо... гууд баһал дутагдалтай байгаа юм. Зарим газарта хэшээлынь тиим... бирагүйгөөр үнгэрдэг политинфор... маци шэнги гү, али газетэ унша... һантай адли болоод һаладаг һэн. Иимээр хэшээл үнгэргэхэдэ һураг... шад гүнзэгыгөөр юумэ ойлгохогүй, тобшололшье хэгдэдэггүй байна.

Һуралсалай жэлэй эхиндэ зарим партийна организацинуудта бэе... даагаад һуража байһан хүнүүдэй... хүдэлмэри шалгагдадаггүй шахуу байгаа. Зарим партийна организацинуудай секретарьнар коммунист... нарай һуралсалда эрилтэ багатай байжа, үзэжэ байһан материалые... гүнзэгыгөөр хаража үзэдэггүй бай... һаншье гээшэ.

Партийна комитедүүд, партийна организацинууд һуралсалай жэлэй дүн гаргажа байхадаа шэнэ жэлэй бэлэдхэлдэ анхаралаа табижа бай... на. Партийна һуралсалда зарим хубилалта хэхээр хараална... Урда урда жэлнүүдтэ сентябрь г... али һуралсалай жэлэй эхиндэ пар... тийна организацинууд һураха хү... нүүдээ тус тустань тодорхойлдо... байһан юм. Мүнөө жэлдэ һурал... салай жэлэй дүн гаргажа байһ... үедэ, июнь—июльдэ энэ хүдэлмэри... хэгдэхэ. Коммунист бүхэнтэй ту... тустань хөөрэлдэжэ, тэрэнэй эрилт... болон дурыень хараадаа абан, ха... на һурахыень тодорхойлхо болоно. Иихэдээ энээнһээ урагша гарада... алдуу дахин дабтагдахагүй юм.

Зунай сагта мүн пропагандист... нуудые бэлэдхэхэ талаар хүдэлмэ... ри хэгдэхэ. Партийна һуралсал... дүүрэмсээр городой партийна орга... низацинуудта партийна пропаган... да һуларха гэжэ эндүүрэлтэгүй. Зунайл сагта лекци улам олоо... уншуулха гэжэ ехээр оролдохобди. Политическэ һуралсалай байшан болон кабинедүүдтэ, клубууд болон библиотекэнүүдтэ элдэбын темэ... лекци, элидхэл уншуулагдаха. Дээ... дэ һургуулиин багшанар, партийна комитедүүдэй лекторнүүд, партий... на, советскэ болон ажахын хүтэл... бэрилхы хүдэлмэрилэгшэд энэ хү... дэлмэридэ хабаадуулагдаха.

Партийна һуралсалай шэнэ жэл... дэ һайнаар бэлдэхын, Советскэ Союзай Коммунистическэ партин табиһан зорилгын ёһоор кадрнуу... дай политическэ эрдэм дээшэлүүл... хын тулада городой партийна орга... низаци бүхы хүсэеэ гаргаха байна.

Ц. ДОНДУКОВ, КПСС-эй
Улан-Удын горкомой секретарь.

Харганаагай интеллигенциин һайшаалтай үүсхэл

☆ ☆

Ажалшадтай һайн барисаатай

ІТС-һээ трактор, машинануудые алдан абаһанай һүүлээр хабаргаа тарилга богонихон болзор агротехникын заабарин ёһоор зорилго колхозой правлениин, тийна организацин урда табигһэн.

Механизаторнуудай дунда ойлгууржын хүдэлмэри ябуулхадаа колой ажабайдалда болоһон хубитануудтай холбообди. Иимэ арһаа, механизаторнууднай нёдонойхиһоо эршэмтэйгээр, бүтээхэтэйгээр ажаллана.

Манай колхоз 1958 ондо 100 эхэин бүриин 140-һөө үсөөн бэшэ ьга абаха, үнеэн бүриин һү һаае нёдондонойхиһоо 500 литрээр шэлүүлхэ уялга абаһан юм.

Һаалишаднай муу бэшэ үрэ дүн лана. Ц.-Д. Содномова, Д. Тукуова, К. Нимаева болон бусад эрэ ажалай үльгэр жэшээ харуул. Мүн хонишод Д. Дашицыренов, Гомбоева түл һайнаар абажа нхай.

Эхим механизаторнууд, һаали, хонишод болон бусад хүдэлрилэгшэдтэ нэмэлтэ түлбэри, шан жэ, мүрысөөнэй түрүүшүүлдэ жуулгын вымпел барюулагдана. Ороһото культурануудай, огороэдеэнэй, үбһэнэй баян ургаса адаг болохын тула Бүхэн гол- 24 километр утатай канава тааад, хахадынь ашаглалгада улагдаад байна. Тэрээгээр сабан уһалагдана.

Ажалшадай, дунда ябуулагдадаг улас түрын, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ хабаадалсахыень республикын интеллигенциие манай Харганаа тосхонойхид һаяхан уряалаа.

Нютагай врачууд, багшанар, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд колхознигуудта ходо лекци, элидхэл уншадаг, агитатораар хүдэлдэг, уранһайханай кружогуудта хабаадалсадаг юм. Энэнь тон һайшаалтай, жэшээ абамаар үүсхэл гээшэ.

Соёл сурталай, гэгээрэл болбосоролой хүдэлмэрие КПСС-эй февральска Пленумэй, СССР-эй Верховно Соведэй нэгэдэхи сессиин табиһан зорилгонуудтай холбожо ябуулнабди. Агитаторнуудай семинар боложо байдаг. Багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, клубые даагша, библиотекарь болон бусад тус тустаа тусхай участогуудые даажа абанхай. Тэндээ удаан болонгүй ошожо, хөөрэлдөө хэдэг, газетэ, журнал, шэнэ ном уншажа үгэдэг байна.

Харуулан ойлгуулха агитаци үргэнөөр хэрэглэгдэнэ. Улаан булан, клуб, полиин стануудта элдэб уряа лозунгнууд, зураг, диаграмманууд хадагданхай. Мүрысөөнэй дүн харуулһан самбарнууд бии. Эдэ бүгэдые түхеэрэлгэдэ манай интеллигенци эдэбхитэйгээр хабаадалсадаг байна.

Б. Цыбденов, Кировэй нэрэмжэтэ колхозой партийна организациин секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: клубые даагша Т. Бадмаев колхозой центртэхи гүүртын һаалишадтай хөөрэлдөө хэжэ байна.

Ажалшадай, хүн зоной дунда ябуулагдажа байгаа ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэридэ эдэбхитэйгээр хабаадалсахыень Иволгын аймагай Харганаа нютагай интеллигенци республикын бүхы интеллигенцидэ һаяхан хандаа һэн.

Хүдөө тосхон бүхэндэ багшанар, медицинскэ, соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд ажаллажа байдаг. Арад зоной дунда ойлгууламжын, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри үргэнөөр ябуулжа, парти, правительствын табиһан зорилгонуудые дүүргэхэ хэрэгтэ тэдэнэр өөһэдынгөө хубитые оруулалсаха дүүрэн арга боломжотой.

Иволгын аймагай Харганаа тосхоной хүдөөгэй интеллигенциин Кировэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүдэй дунда ябуулдаг ниитэ-политическэ, соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэриин зарим дүй дүршэлһөөнь энэ хуудаһанда толилбобди.

Һургуулиин багшанарай эдэбхи

Кировэй нэрэмжэтэ хүдөө ажахын артелиин гэшүүдэй дунда манай һургуулиин багшанар соёл-гэгээрэлэй, улас түрын хүдэлмэри саг үргэлжэ ябуулжа байдаг. Багшанарнай бултадаа шахуу агитаторнууд юм. Тэрээн бүридэ тусхай участок даалгагданхай. Тэдэнэрнай участогуудтаа гаража, ойлгууламжын хүдэлмэри ябуулдаг, лекци, элидхэл хэдэг, газетын һонинуудые ажалшадта хөөрэжэ үгэдэг. Олондоо хүндэтэй агитаторнуудай тоодо багшанар Ц. Цыденов, К. Орлова, К. Шатуева, Н. Тыжигирова гэгшэдые дурдажа болохо байна.

Колхозой дүүргэхэ зорилго саг сагаараа хубилжа, багшанарай урда шэнэ эрилтэнүүдые табина. «Колхозно байгуулалтые улам саашадань хүгжөөхэ, машинно-тракторна станцинуудые хубилгаха тухай» тогтоолой гараһанай һүүлээр агитаторнуудай семинар зарлагдаад, колхозой гэшүүдтэ энээн тухай хөөрэжэ үгэхын тула багшанар полиин стан, фермэ, гүүртэ болон отарануудта ошоо һэн.

Трактор болон хүдөө ажахын бусад машинануудые колхозойнгоо худалдан абажа байха үедэ, уряа лозунгнууд бэшэгдээ. «Колхозойнгоо түрүүшын тракторнуудые бүри удаан ашаглахын тула оролдогты!». «Нэгэ грамм элһэн механизм соо оробол, хоёр грамм металл эдидэг» гэхэ мэтэ урьянууд хадаатай.

Хабарай тарилгын үедэ багшанар мүн лэ эршэмтэйгээр ажаллана. Полиин станууд дээрэ, механизаторнуудай ажаллажа байһан газарта ошожо, лекци, элидхэлнүүдые хэдэг.

Багшанарай үүсхэлээр хүдөөгэй клубай дэргэдэ уранһайханай кружогууд эмхидхэгдээд, колхознигуудта һаядаа 8 концерт харуулһан байна. Тэдэ кружогуудые багша Е. Баторова хүтэлбэрилдэг.

Манай һургуулиинхид ойлгууламжын хүдэлмэреэр ажалаа хизаарладаггүй, колхоздоо тодорхой туһа хүргэхэ гэжэ оролдоно. Энэ жэл 2 га газарта хартаабха тарижа ургуулха гэжэ шиидэнхэйбди. Тиихын тулада эртээнһээ бэлэдхэһэн байнабди. Тариха газар дээрэмнай 70 шахуу тонно наг шэбхэ, үнэһэн гаргагдаа, 28 центнер үрэһэн бэлдэгдээ. Газарнай хоёр дахин элдүүрилэгдээд, хартаабха таригдаба. Гектар бүриин 200 центнерһээ доошо бэшэ ургаса хуряажа, колхоздоо тушааха уялга абанхайбди.

Зунай амаралтын үедэ үхибүүдэй үйлэдбэриин бригада эмхидхэгдэхэнь. Һурагшад амаржа байхынгаа хажуугаар элдэб хүдэлмэри хэжэ, бэе махабадаа бэхижүүлхэ юм.

Колхоздоо ямар туһа хүргэжэ байһан тухай зарим дүй дүршэлөө бэшэбэбди. Гансашье манай эндэ бэшэ, мүн бусад һургуулинууд иимэ хүдэлмэри хэжэ байдаг юм бэзэ. Харин энээн тухай газетэдэ бэшэгдэжэ, дүй дүршэлөө абалсажа байдаг һаа, һайн бэлэй.

Ц. Бадмаев, Харганаагай долоон жэлэй һургуулиин багша.

Агротехникэтэй танилсаһанай ашаар

Колхознай мүнөө дэ хабарайнгаа илгые урдынхи- орходоо бүри тэйгээр эхилээ Эртын тараан 14-дэ таригдадүүрээ. Хамта- 325 га шэниисэ ээһэлүүлэн, 687 ара тараан, 116 аран сэсэг һайн артайгаар таба. Мүн ни- гүй ехэ газарта хахалагдаа. өө оройн тарилхэгдэжэ байна. гектарта кукутарихабди. Кузын үрэһэн шажуулагдажа эгдэнхэй. Ма- а, техникын эбэ һаатаха ушар агүй. Тракторнууд Л. Доно- М. Аюшеев, сеялкэшэн Ц. Будаев, Х. Гомбоев, К. Доржиев даабаряа 120—150 процент дүүргэнэ.

Машина, техникэеэ колхозой зүбөөр ашаглаһанай, тарилгада һайн бэлэдхэлтэйгээр ороһоной ашаар эдэ амжалтанууд туйлагдаа гэхэдэ алдуу болохогүй.

Агротехникэ яажа сахиха, механизмуудые яажа ашаглаха тухай тарилгын урда тээ механизаторнуудтаа ойлгуулһан байнабди. Жэшээлхэдэ, «Хүдөө ажахын культурануудые ургуулгада агротехникэ нариһаар сахиха», «Техникые яажа гамтайгаар ашаглахаб» гэһэн асуудалаар хэдэн хөөрэлдөөн болоо һэн.

Колхозой механик А. Кузьмин хүдөө ажахын машина шудалха кружок хүтэлбэрилнэ. Шэнэ техникэ шудалалгаар хэдэн хэшээл үнгэргэгдэһэн байна.

Механизаторнуудай культурна эрилтэ хангаха хэрэгтэ анхарал ехээр хандуулагдаа. Хүдөөгэй интеллигентнэр полидо ерэжэ, хөөрэлдөө, лекци хэжэ байдаг. Тэдэнэр дайшалхы хуудаһа гаргалсана.

З. Бальжинов, 1-дэхи комплексно бригадын бригадир, агроном.

Малшадта туһална

Манай колхозой һаалишад нёдондонойхидо орходоо үнеэн бүриһөө һү һаалгые энэ жэлдэ 500 литрээр дээшэлүүлхэ уялга абанхай. Энэ уялгаяа бэелүүлхын тула тэдэнэр эсэшэ сусашагүйгөөр ажаллана.

Колхозой центртэхи гүүртын һаалишад энэ жэлдэ үнеэн бүриһөө 2000 литр һү һааха уялга абаад, мүнөө 4 һара 20 хоногой туршада 530—530 литр һаагаад байна. Бидэнэр тус тустаа энэ хугасаада 732—572 литр һү үнеэн бүриһөө һаагаабди. Саашадаа үбһэ ногооной һайнаар ургажа эхилхэдэ, һү һаалгаяа бүри ехэдхэхэ байһамнай лабтай.

Хүдөө ажахын продуктнуудые улам ехээр абадаг болохын, энэ талаар США-е хүсэхын түлөө тэмсэжэ байхадамнай эндэхи интеллигентнэр туһална. Тэдэнэр манай гүүртэдэ хододоо ерэжэ, лекци уншадаг, элдэб асуудалнуудаар хөөрэлдөө хэдэг, хилын саанахи, орон доторхи һонинуудтай танилсуулдаг, зүжэг, наада харуулжа, бидэниие сэнгүүлдэг юм.

Жэшээлхэдэ, хүдөөгэй библиотекые даагша Надежда Дилендра гүүртэ дээрэмнай шэнэ номуудаар хамтын уншалга үнгэргэдэг, түрүүшүүлэй дүршэлтэй бидэниие танилсуулдаг. Тэрэшэлэн С. Вахрушевай «Тугалнуудые эхэһээ һалгаажа түлжүүлгэ», мүн «Үнеэдые яажа зүбөөр эдеэлүүлхэб» гэһэн номуудаар уншалга үнгэргэхэдэнь ехэтэ һонирхожо, ажалдаа хэрэглэдэг болоо һэмди. Иимэ жэшээ тоолохо болоо һаа олон. Медсестра Ф. Черепанова, багша В. Хилханова, клубые даагша Т. Бадмаев болон бусад бидэнтэй холбоо барисаатай. Тэдэнэр хөөрэлдөө үнгэргэхэһөө гадна, ханын газетэ, «Молни» гаргажа үгэдэг, уряа лозунгнуудаар улаан булангыемнай шэмэдэг юм. Тиимэһээ тэдэ нүхэдтэ баяр баясхалан хүргэдэг байнабди.

Ц.-Д. Содномова, К. Нимаева, һаалишад.

Хүн зоной элүүрые сахихын түлөө

Харганаа тосхондо арбаад гаран хүдэлмэрилэгшэдтэй больница, амбулатори бии юм. Арад зоной элүүр энхэ, ариг сэбэрые сахиха үүргэеэ тэдэнэр муу бэшээр дүүргэнэ.

Эмнэлгын хажуугаар санитарно-һэргылэмжын хүдэлмэри үргэнөөр ябуулагдана.

Холын фермэ, отара, гүүртэнүүдээр врач, фельдшер, акушерка, дезинфектор һарадаа нэгэ дахин ябажа, хүн бүхэнэй бэеые шалган үзэдэг, түрүүшын туһаламжа үзүүлдэг, эмээр тарилга хэдэг, ариг сэбэрые шалгадаг юм. Мүн элдэб лекци уншагдадаг, хөөрэлдөөнүүд хэгдэдэг байна. Жэшээлэн хэлэбэл, медсестра Ф. Черепанова «Бруцеллёз», акушерка А. Трескина «Эхэнэрэй ариг сэбэрые сахилга», фельдшер А. Бурлакова «Хэжэг үбшэн» тухай лекцинүүдые уншаа. Хабарай тарилгын үедэ полиин станууд дээрэ аптечкэнүүд эмхидхэгдээ, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд тиишэ ошожо, лекци, хөөрэлдөө хэдэг байгаа. Элдэб үбшэнһөө бэеэ яажа аршалха тухай зураг, плакадууд полиин стан, фермэнүүдтэ хадагданхай.

Санитарно - һэргылэмжын хүдэлмэриһөө гадна, уранһайханай концерт өөһэдынгөө хүсөөр харуулдаг болоожо, нютагаархинаа һонирхуулнабди. Клубтаа хоёр дахин, мүн Доодо-Бүхэн, Дээдэ-Бүхэн тосхонуудта ошожо, концертнүүдые харуулаабди. Концертын урда тээ медицинээр тусхай лекци уншагдана, асуудалда харюу үгтэнэ. Бидэнэй концертые харагшад халуунаар угтадаг байна. Тиимэһээ репертуараа шэнэдхэжэ, шанарыень һайжаруулхаяа оролдонобди.

А. Соснина, Харганаагай участково больницые даагша.

Эдэбхитэдтэеэ хамта ажалланабди

...и зоной болбосорол саг үргэлжэлжэ байна. Тиимэһээ хүдөөгэй малмеханизаторнууд уран һайханай, мүншье номуудые һонирхон уншана, үшүүлэй дүй дүршэлтэй танилсажа, хүдэлмэридөө хэрэглэнэ.

...лхознигуудай дунда ном һудар бүри дэлгэрүүлхэ, соёл сурталай хүдэлулам һайжаруулха гэжэ манай библиотекэ оролдодог. 16 хүнһөө бүридэһэн ...ай уншагшадай конференци, уран ...ой удэшэнүүдые үнгэргэлгэдэ, ном ...лгада ехэхэн туһа хүргэнэ. Соведэй ...я гэшүүд—нютагай интеллигентнэр ...ус соведэй гэшүүд: клубые даагша ...ев, багшанар Баторова, Орлова, мед... Черепанова гэгшэд эдэбхитэйгээр ...дадаг.

Библиотекэмнай 350 уншагшатай, ...хэһэг номтой. Центральна, республикын, аймагай 16 газетэ, 28 журнал ...

...нуудые зүбөөр шэлэн уншахын, олоной дунда ойлгууламжын хүдэлмэри ...ээр ябуулхын тула элдэб арга хэрэг... Уншагшадай конференци, үдэшэһөө гадна, хамтын уншалга, хөө..., библиографиин шэнжэлэл гэхэ мэтэ эмхидхэгдэнэ. Энэ жэлэй эхинһээ иимэ хэмжээ-ябуулга библиотекэ соогоо 2 дахин, гүүртэ, отаранuудта 4 дахин үнгэргөөбди. Хамтын уншалга, хөөрэлдөөн элдэб асуудалаар эмхидхэгдэдэг, һүүлээрнь хэрэгтэй номууд заагдадаг юм.

Жэшээлхэдэ, «Түрүүшүүл капуста яажа ургуулнаб?» гэһэн Курюковай номоор огородшодой бригадада хамтын уншалга хэгдээ һэн. Үнеэдые эдеэлүүлхэ, һааха, тугалнуудые зүбөөр харууһалха тухай хөөрэлдөөнүүд фермэ, гүүртэнүүдтэ болоһон байна.

Мүнөө орон доторнай боложо байһан юумые хүнүүд ехээр һонирходог. Малшадые эрьежэ ябахадаа, тэдэнэй асуудалда харюусадаг, хөөрэлдэдэг байнаб. Нүхэр Банзаракцаевай даадаг гүүртэдэ ошоходоо, хэмэл одон тухай дэлгэрэнгыгөөр хөөрэжэ үгөө һэм.

Уншагшадай конференцидэ эртээнһээ бэлдээ һаа, һайнаар үнгэрдэг гээшэ. Энээндэ библиотекын эдэбхитэд олоороо хабаадуулагдана. В. Кожевниковэй «Үүрэй толые угтан» гэжэ номоор уншагшадай конференци эмхидхээбди. Энээндэ 50-яад хүн сугларжа, 13-ниинь өөһэдынгөө һанамжа хэлэһэн, шүүмжэлэл хэлэн байна. Шалгарһан 6 хүндэ шагнал—номууд барюулагдаа. Р. Белоглазовагай «Манай хүршэнэр» гэжэ романаар конференци үнгэргэхээ бэлэдхэжэ байнабди.

Шэнэ номуудай абтахадань, библиографиин шэнжэлэл (удхыень богонихоор тайлбарилга) хэгдэнэ. М. Алексеевэй «Наследники» гэжэ номоор тиимэ шэнжэлэл хэгдээ һэн.

Библиотекэ соо харуулан ойлгуулха агитаци муу бэшээр эмхидхэгдэнэ. - Номой выставкэ, элдэб зураг, фотомонтажууд, уряа лозунгнууд үлгэгдөөд, саг сагтаа һэлгэгдэжэ, шэнэлэгдэжэ байдаг. Ниитын ажал-ябуулагшадай, уранзохёолшодой ойн баярай үдэр тэмдэглэн, тиихэдэ тусхай элидхэл хэгдэдэг юм.

Хабарай тарилгын үедэ полиин стан, бригада, гүүртэ, отаранууд дээгүүр ябахадаа, хөөрэлдөө хэхэһээ гадна, ханын газетэ, «Молни» гаргалсадагби, тэндэхи нүүдэл библиотекын номуудые һэлгэлсэгшэб. Тиимэ 6 библиотекэ бии болгогдонхой.

Хүдэлмэридэмнай дутагдалнууд үшөө бии. Тэрэнээ усадхахын тула саашадаа оролдохобди.

Н. Дилендра, хүдөөгэй библиотекые даагша.

Ажабайдалтай нягта холбоотойгоор

Хүдөөгэй ажалшад шэн баатарлигаар хүдэлмэрилнэ, тиимэһээ сүлөөтэй сагаа культурнаар үнгэргэхэ, һайнаар амарха дүүрэн эрхэтэй. Тэдэнэй культурна эрилтэнүүдые гүйсэд хангахын тула манай клуб ходоодоо оролдожо байдаг.

Колхозуудай машина, техникэ худалдан абажа, механизаторнуудай колхозой гэшүүн боложо байха үедэ соёл-гэгээрэлэй хүдэлмэри тэдэнэй дунда илангаяа һайнаар ябуулха шухала. Энээниие хараадаа абажа, мүн республикын соёл-гэгээрэлэй эмхи зургаануудые шалган харалгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, клубайнгаа ажал зарим тэды һайжаруулжа шадаабди.

Клубай дэргэдэ 30-аад хүнһөө бүридэһэн уранһайханай кружогуудта манай эндэхи интеллигенци—багшанар, медицинскэ хүдэлмэрилэгшэд, хүдөө ажахын мэргэжэлтэд эдэбхитэйгээр хабаадана. Тэдэнэр энэ кружогуудые эмхидхэнэ, хүтэлбэрилнэ. Уранһайханай коллективэй репертуарта элдэб янзын хатар, танцанууд, дуунууд, бусадшье номернууд яһала бии. Жэшээлхэдэ, багшанар Е. Баторова К. Шатуева хоёр татар, бурят-монгол танцануудые наадажа, А. Аюшеева, К. Нимаева гэгшэд арадай дуунуудые дуулажа, нютагаархинаа баясуулдаг. «Хониной шэхэн», «Колхознигуудай нюдэн хурса» гэжэ нэгэ акттай зүжэгүүд табигдана.

Бидэндэ колхозой правлени, сомоной Совет саг үргэлжэ туһалжа байдаг. Клубай таһалганууд, харалгын зал гоё һайханаар шэмэглэгдэнхэй. Эдээниие шэмэглэлгэдэ клубай эдэбхитэд ехэхэн туһаламжа хүргөө һэн. Бурят тэрлиг, самса, халаад гэхэ мэтэ олон бии, үшөө оёгдожошье байна. Баян, хуур, лимбэ, гитара гэхэ мэтэ хүгжэмэй инструментнүүд, спортивна элдэб хэрэгсэлнүүд худалдан абтанхай.

Уранһайханай аймагай харалгада манай коллектив хабаадалсажа, 2-дохи һуури эзэлээд, грамотаар, үнэтэ шангуудаар шагнагдаа һэн. Мүн 8 хүн грамотада, шанда хүртэһэн байна. Республикын харалгада ошохо эрхэ олоод, мүнөө тэрээндээ эршэмтэйгээр бэлэдхэжэ байнхайбди.

Хабарай тарилгын үедэ 5 хүнһөө бүридэһэн агитбригада полевой стан дээгүүр ябажа, зүжэг наада табиһан, хөөрэлдөө үнгэргэһэн байна. Энэ агитбригада саашадаа ажалаа бүри һайжаруулжа, холын гүүртэ, отаранuудта хододоо ошодог болохонь.

Клубта элдэб үдэшэнүүд эмхидхэгдэнэ. Тэдээндэ хүнүүд олоороо хабаадалсадаг болонхой. Һүүлэй сагта залуушуулай, асуудал болон харюугай, кино-үдэшэнүүд үнгэргэгдөө. Кино-үдэшэ илангаяа һонирхолтойгоор үнгэрһэн байна. Аймагай соёлой таһагые даагша нүхэр Кубышкин түрүүн «Хэмэл одон» тухай лекци уншаа һэн. Һүүлээрнь «Мүшэдтэ ошохо зам» гэжэ кинофильм харуулагдаа.

Хүдөөгэй интеллигенци лекци уншалгада үргэнөөр хабаадуулагдана. «Уласхоорондын байдал» тухай лекци Харганаагай долоон жэлэй һургуулиин директор Ц. Цыденов һаяхан уншаа. Һургуулиин һуралсалай талые даагша Ц. Бадмаев болон бусад нүхэд бурят хэлэн дээрэ лекци уншадаг болонхой.

Неделидээ 3—4 дахин кино харуулагдана. Дүршэлтэй киномеханик П. Банзаракцаев ажалдаа үнэн зүрхэнһөө хандажа, һайн шанартайгаар кино табина.

Республикын бүхы интеллигенцидэ хандаад байхадаа, бидэнэр ажалаа бүри һайжаруулжа, колхозой ажахытай нягта холбоотойгоор ябуулхабди.

Т. Бадмаев, клубые даагша, колхозой комсомолой организациин секретарь.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ; (зүүн гарһаа) 1. Һургуулиин пионервожата К. Орлова, 10-дахи класс дүүргээд, колхоздоо ажаллажа байһан К. Ленхобоев гэгшэд «Молни» гаргажа байна. 2. Багшанар Е. Баторова, К. Шатуева, баянист Н. Арюкин бурят-монгол арадай танцада һуража байна. 3. Хүдөөгэй библиотекын уншалгын зал соо.

А. Бадаевай фото.

Национальна угалзануудтай ковёрнууд

Хойно хойноһоо һубарилдуулан аятай зохидоор табяатай заахан модон станогуудай һэрхи бэрхи шүдэдтэ үлхэлдэһэн бүдүүн хара ниидхэнүүд абаахайн шүлһэн мэтэ зурылдана. Эдэ станогуудта тодхогдоһон үнгэ бүриин утаһатай челногуудые айхабтар түргөөр хоёр тээшэнь ээлжэлүүлэн түйлгэжэ байһан эхэнэрнүүдэй ажалые урмашан харамаар. Гоё һайханаар угалзатуулан нэхэгдэһэн үргэн ута дорожконууд тээ саана, цехын нэгэ буланда үлгөөтэй, хүнэй дура буляана...

Улан-Удын «Кооператор-комсомолец» гэжэ олзобориилгын артель үнгэрэгшэ жэлэй эсэсээр ковёр нэхэлгын цех эмхидхээд, доторой тухеэрэлгэ, станогуудые бүгэдыень өөһэдынгөө хүсөөр хэһэн юм. Артелиинхид коллективэйнгээ дундаһаа һүбэлгэн бэрхэ хүдэлмэришэн Евгения Федоровна Пшеничниковае Москвагай уранһайханай промышленностиин институдай дэргэдэхи курсада эльгээһэн байгаа.

Евгения Федоровна тэндэ амжалтатайгаар һуралсажа, ковёр нэхэлгын мэргэжэл шудалаад, мүнөө мастераар хүдэлжэ байна. Тэрэнэй хүтэлбэрээр ажаллажа байһан арбаад эхэнэр богонихон сагай хугасаа соо ковёр нэхэлгын орёо бэрхэ мэргэжэлые һайнаар шудалаад, даалгабаряа саг үргэлжэ үлүүлэн дүүргэжэ байна. Залуухан бурят басаган Мария Рабжаева ковернуудай зурагуудые, угалзануудые өөрөө һанан зохёожо, гоё һайханаар нэхэдэг болонхой.

Ковёр нэхэлгын цехын коллектив түйлаһан амжалтаараа һанаагаа амарангүй, бүри һайхан зурагтай ковёр нэхэдэг болохо хүсэлэнтэй. Тэдэнэй дундаһаа А. Р. Васюк, И. С. Борисова гэгшэд шэнэ зүйлэй, үндэр эльбээргэтэй, национальна гоё һайхан угалзатай ковёрнуудые нэхэхэ мэргэжэл шудалаа. Артель һаяар тиимэ ковёрнуудые худалдаа наймаанда гаргахань.

Зураг дээрэ: ковёр нэхэгшэ комсомолка Мария Рабжаева, цехын мастер Е. Ф. Пшеничникова гэгшэд байна.

Е. Ринчинова.

БYХЭСОЮЗНА ШАНДА ХYРТЭБЭ

РСФСР-эй Автомобильна, шоссейнэ харгы замай министерствын коллегиин, мүн харгы замай болон хэлхеэ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай ЦК-гэй президиумэй тогтоолоор Бурят-Монголой автотрестдэ бүхэроссин гурбадахи шан барюулагдаба. Энэ трестынхид социалистическэ мүрысөөндэ оролсожо, абаһан уялгануудаа 1958 оной түрүүшын кварталда амжалтатайгаар дүүргэһэн, мүн машинануудаа һайнаар ашагладаг болоһон байна.

Н. Урусов.

Электрын галтай болоо

Доодо Худанай «Эрдэм» колхоздо электростанци ашаглалгада үгтэжэ, артелиин гэшүүдэй, гүүртэ, һургуули, клуб, правлениин гэртэ электрын гэрэл яларжа эхилбэ.

Колхозой центрһээ холо оршодог Ородой адаг, Шанаа нютагуудта ажаһуудаг колхознигуудай гэртэ һаядаа Ильичын лампа носохонь. Мүнөө тэндэхи бригадануудай хоорондо электрын лини татаха столбнууд зоогдожо байна.

Д. Доржиев.

Хэжэнгэ.

Агнууша бүргэд

(Натуралистын тэмдэглэлһээ)

Наран орохо тээшээ дүтэлжэ байба. Семипалатенск город (Казахстан) шадархи далай шэнги үргэн талада нэгэ казахай эшэгы гэр нюдэнэй үзүүртэ харагдаба. Үдэшын боро хараан боложо байхада тэрэ гэртэ хүрэжэ ерэгдээ һэн. Гэрэй эзэн энеэбхилэн, хүндэтэйгөөр угтаа бэлэй. Гэртэнь ороод байтараа обёорон гэһээм: нэгэ буландань томо гэгшын бүргэд һажажа һууба.

—Энэ бүргэдөө харанхыда юундэ нитэрнь һуулганабта, ниидэжэ шадахаяа болишохол,— гэжэ зугаахин хэлэбэб.

Гэрэй эзэн энеэбхилжэ, бүргэдэйнгөө тархида углаатай туулмагыень абажа, газаа гаргаба. Мяхаша тэрэ бүргэдынь алдын шэнээн далинуудаа дэлижэ, агаарта дэгдэшэбэ. Эшэгы гэр дээгүүрнь эли элиһээр харагдахаяа болитороо шахуу дээрэ гараба. Энэ үедэ эзэниинь нэгэ дахин шангаар ооголжорхёо. Бүргэд далаа хумижа, шулуун шэнгеэр унажа эхилээ. Газарта дүтэлжэ ябатараа далаа гэнтэ дэлгэжэ, эзэнэйнгээ хажууда ерэжэ һуушоо бэлэй.

—Ёһотойл агнууша гээшэ даа,—гэжэ эзэниинь бүргэдөө магтан хоорэнэ.—Үглөөдэр саһан өрохо янзатай, дуратай һаа агнуурида гаралсагты...

Бишье зүбшөөгөөб даа. Үглөө үглөөгүүрынь эртэхэн гарабабди. Казах нүхэрни баруун гартаа ута арһан бээлэй угалжа, богонихон модоор эмээлһээ тулга хэжэ бариба. Бүргэдынь ехэ һабарнуудаараа бээлэй дээрэһээнь гарыень бахим адхаад һуунхай.

Ябаһаар байтар шоной шэнэхэн мүртэй дайралдабабди. Нүхэрни бүргэдэйнгөө тархиһаа туулмагыень абажа, жэгүүртэ агнуушанаа табижархиба. Бүргэд дээрэ гаража, шоные обёоржорхиходоо шуумайшаба. Бидэнье моридоо шабхадан, шадал мэдэн табилуулбабди. Хүндэлэн гүбөө дээрэ гарахадамнай, тээ саана шоно бүргэд хоёрнай тулалдажа байба. Хүрэжэ ерэтэрнай шоной «хэрэг» дүүрээ шахуу болошоһон байгаа: хоёр нюдэниинь тэһэ тоншууланхай, нюурайнь арһан шэхэнһээ абаад амандаа хүрэтэр хуулаатай. Эзэниинь һохор шоные ташуурайнгаа бүрээгээр сохижорхёо һэн.

Бүргэдөөр шоные барюулха гээшэ түбэгтэйшэг хэрэг. Гэбэшье, тэрэниие шадажал һургаха хэрэгтэй байгаа ха.

—Бүргэдөө хайшан гээд шоной нюдэ тоншуулжа һургаабта,—гэжэ асуубаб.

—Шоной толгойн дүрсэ хээд, нюдэнэйнь нүхөөр мяха эдюулжэ багаһаань һургаха хэрэгтэй,—гэжэ харюусаа һэн.

П. Мантейфель.

ХИЛЫН СААНАҺАА

Франциин прогрессивнэ организацинууд республикаяа хамгаалхые уряална

ФКП-гэй ЦК-гэй политбюрогой мэдүүлгэ

ПАРИЖ, майн 26. (ТАСС). Республикада эсэргүү үгэсөө хэгшэдэй хуули бусын ябуулгануудые бүхы Франци дотор зэбүүрхэн буруушаана. Ороноо граждан дайнда татажа байһан үгэсөө хэгшэдтэ эсэргүү шанга хэмжээ түргэнөөр абаха шухала болоо гэжэ республиканец бүхэн Корсикодо үймөөнһөө уламжалан бүри ехээр мэдэрдэг болобо. Үймөө хэгшэдые дарахын тулада шанга, зоримгой хэмжээнүүдые абахыень правительствоһаа республиканска олон организацинууд эриһэ.

Франциин коммунистическэ партиин ЦК-гэй политбюро мэдүүлгэ толилоо. Тэрээн соонь иигэжэ хэлэгдэнэ: «Правительство 12 үдэрэй турша соо үймөөшэдэй урдаһаа ямаршье хэмжээ абаагүй. Алжирта генералнуудай үймөөтэ ябуулга хэһыень элиһэлбэшье, правительство үймөөень далдалжа, тэдэндэ өөрынгөө эрхэ түлөөлэлгые дамжуулан үгэһэн байна...

Эбсэхэ, буулта хэжэ үгэхэ политика хадаа республиканецуудай һэрэмжые доошолуулна».

Социалистнуудай, радикалнуудай болон МРП партиин хүтэлбэрилэгшэдэй хараа бодолые политбюро буруушаагаа. Юуб гэхэдэ, эдэ партинууд республикые хамгаалха парламентска комитет байгуулһан аад, тэрээндээ коммунистическэ партиин түлөөлэгшэдые оруулаагүй байшоо. Хүдэлмэришэн ангиин дэмжэлгэһээ хаһагдаһан энэ комитет юушье хэжэ шадахагүй гэжэ политбюро онсолон тэмдэглэбэ.

Маргажа байхаяа дары болижо, үгэсөө хэгшэдтэ шанга сохилто үгэхые, республикада эсэргүү үймөө һүжэрөөлгэдэ зэмэтэйшүүлые хэһээхые, «Конституци хубилгаха тухай шашалдаа гаргахын орондо, арадай бүхы хүсэндэ шууд түшэглэн республикаяа хамгаалхые» политбюро уряалһан байна.

Тохёолдоод байһан оршон байдалые зүбшэн хэлсэхын тулада коммунистическэ партиин Центральна Комитедэй, мүн парламентска группын хамтын заседани энэ үглөөгүүр Национальна суглаанай байшан соо болобо.

Фашизмда эсэргүүсэхэ комитет мэдүүлгэ толилжо, ехээр һанаата боложо байһанаа элишэлһэн байна. Үймөөшэдтэ эсэргүүсэн, республиканска ёһо гуримай түлөө тэмсэл хэхэдээ засаг баригшадай маргади байһые энэ комитет мүн лэ буруушааба. Депутадууд Сустель, Дрон, Арриги гэгшэдые сүүдэй харюусалгада дары хабаадуулжа эхилхыень, «французска Алжирые аршалха, шэнэдхэл байгуулха союз» гэжэ колонизаторнуудай организациие тараахыень, Алжир руу шэнэ сэрэгүүдые нэмэжэ эльгээхээ дары болихыень, фашизмда эсэргүү митинг, демонстрацинуудые хорихоёо болихыень тус комитет правительствоһаа эриһэн байна.

Хүдэлмэришэн ангиин тэмсэл эмхидхэхэ хэмжээнүүдые хамтаараа абахые уряалан, «Форс Увриер», Франциин христос шажанда шүтэдэг ажалшадай конфедераци гэжэ профсоюзна нэгэдэлнүүдэй хүтэлбэрилэгшэдтэ Ажалай бүгэдэниитын конфедераци хандаба. Үймөөшэдэй хорото аашануудые сухарюулхаар хүсэд бэлэн байхыень уряалан, өөһэдынгөө бүхы гэшүүдтэ дурсагдаһан профсоюзна нэгэдэлнүүд хандаа.

«Хүнэй эрхын лига», национальна эрдэм гэгээрэлэй федераци, мүн ондоошье организацинууд Корсикодо үймөө хэгшэдые буруушаагаа.

ПАРИЖ, майн 27. (ТАСС). Республикаяа хамгаалха уряатайгаар Ажалай бүгэдэниитын конфедерациин хандаһан хандалгые Франциин ажалшад ехэ эдэбхитэйгээр угтаба. Профсоюзна энэ томо нэгэдэл хадаа республиканска байгуулалтада халдан оролгодо эсэргүүсэһэнэй тэмдэг болгон, мүнөөдэр 14 часта хүдэлмэрээ зогсоохыень оронойнгоо хүдэлмэришэдые уряалаа. Гэбэшье, олон предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд үглөөгүүрһээ эхилжэ хүдэлмэрээ зогсооһон байгаа.

Нор, Па-де-Кале департаментнуудай шахтануудта ехэ забастовконууд болобо. Эдэ районуудай шахтернуудай 75 процентһээ үсөөн бэшэнь энэ үглөөгүүр хүдэлмэридөө гараагүй. Авейрон гэжэ нүүрһэнэй бассейнэй бүхы хүдэлмэришэд забастовко хэжэ байнхай.

Франциин түбтэ—Клермон-Ферранда—забастовко эмхидхэхэ комитедэй шиидхэбэреэр «Мишлен Эбергуньян» фирмын шинын заводой хүдэлмэришэд хүдэлмэрээ зогсообо. Забастовко эмхидхэхэ комитет заводой байшангые эзэлһэн байна. Брокурын коксово заводой хүдэлмэришэд забастовко соносхоо.

Франциин Национальна суглаанда

ПАРИЖ, майн 26. (ТАСС). Национальна суглаанай ээлжээтэ бэшэ заседани мүнөөдэр боложо, Корсикодохи байдал тухай правительствын зүгһөө Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Пфлимлен мэдээсэл хээ. Тэндэхи байдал тухай тобшохоноор хэлэхэ зуураа, энэ үгэсэлгын республиканска ёһо гуримда ехэ аюултай байһанда депутадуудай анхаралые тэрэ хандуулба. Корсикодохи үймөөе юугээршье сагааруулжа болохогүй гэжэ тэрэ хэлээ. Энэ хадаа республикын хуули ёһондо эртээнһээ, зорюута бэлэдхэл хэжэ халдан ороһон ябадал болоно. Энэ үймөө һүжэрөөлгэдэ зэмэтэйшүүлдэ, тусхайлбал, национальна обороны министерствын шатаар хэмжээ абаха тухай правительство захиралта гаргаад байна. Корсикодохи восстаниие хүтэлбэрилжэ байһан депутат Арриги тухай хэлэхэ болоо һаа, республиканска правительствын мэдэлһээ ороной газар уһанай зарим хубиие таһалан абаха һэдэлгэ гаргажа байһан ямаршье депутадай ойроо хүртэшэгүй байха эрхыень хаһаха гэһэн хуулиин проект мүнөөдэр Национальна суглаанай үзэмжэдэ правительство табяа.

Республикада эсэргүү үгэсэлгын бии байһые хэн нэгэн этигэдэггүй байгаа һаа, мүнөө Корсикодо үймөөнэй боложо байхада маргахаяа болихонь сохомтой гэжэ Пфлимлен хэлээ. Корсикодо болоһон үймөөн шэнги иимэ ушар Франциин ондоошье зарим департаментнуудта боложо магад гээшэ. Иимэ юумэнэй болохогүйн тулада правительство зарим хэмжээ абаад байна.

Францида граждан дайнай эхилхэ аюул бии гэжэ үгынгөө түгэсхэлдэ Пфлимлен зааха зуураа, республикаяа хамгаалхыень бүхы ороноо уряалаа.

Удаань социалист Дейксон үгэ хэлэхэдээ, республикада эсэргүүгээр Алжирта хэгдэһэн үгэсэлгэ Корсикодо болоһон үймөөн хоёр хоорондоо илгаатай гэжэ харуулхые оролдоо. Алжиртахи үгэсөөшэдые «сагааруулха» гэжэ тэрэ оролдоһон байна.

Дейксоной хэлэжэ байһан үгые «эсэргүүсэлтын демократическа, социалистическэ союз» (ЮДСР) гэжэ партиин хүтэлбэрилэгшэ Франсуа Миттеран таһалдуулба. Тиигээд Национальна суглаанай зүүн тала баригшадай бултанайнь нэрьемэ альга ташалган доро тэрэ иигэжэ мэдүүлээ. Корсикодохи үймөөн республикада эсэргүүгээр Алжирта хэгдэһэн үгэсэлгын ёһотойл үргэлжэлэлынь мүн.

Генерал Де Голлиин мэдүүлгэ

ПАРИЖ, майн 27. (ТАСС). Генерал Де Голлиин правительство байгуулха тухай асуудалаар Франциин хэдэ хэдэн политическэ бүлэгүүдэй түлөөлэгшэд тэрээнтэй хэлсээ хэжэ байна. Франс Пресс агентствын мэдээсэһэнэй ёһоор, генерал Де Голлиин мэдүүлгэ мүнөөдэр Парижда толилогдоо. Правительство байгуулхын тулада шухала болодог «юрын хэмжээнүүдые тэрэ абажа эхилээ» гэжэ мэдүүлгэ соонь хэлэгдэнхэй.

«Правительство байгуулха хэмжээн саашадаа абтаха, тиигээд эдэ хэмжээнүүдэй амжалтатай байхые хүсэжэ оронойнмай зон намдуу, томоотой байха гэжэ би этигэнэб.

Иимэ эрхэ байдалда ниитын гуримда түбэг татахаар ямаршье ябуулга хаанаһаашье хэгдэбэл, ехэл муу хойшолонтой байжа болохо. Бүхы оршон байдалые һайнаар хараадаа абахадаа, гурим эбдэхээр ябуулгые һайшаахагүй байнаб.

Алжиртахи хуурай газарай, далайн болон агаарай сэрэгэй хүсэнүүд өөһэдынгөө начальнигуудай—генерал Салан, адмирал Обуана, генерал Жуо гэгшэдэй захиралтануудые дүүргэн, жэшээтэ һайнаар алба хэхэ бээзэ гэжэ би хүлеэнэб.

Эдэ начальнигуудта би этигэжэ байһанаа элишэлээд, тэдэнтэй түргэнөөр холбоо байгуулха хүсэлэнтэй байһан тухайгаа мэдүүлнэб» гэжэ Де Голль мэдүүлһэн байна.

Францида республикадаа эсэргүү этэгээдүүд бүри эдэбхитэй болоно

ПАРИЖ, майн 26. (ТАСС). Франциин доторой департаментнуудта үймөөшэдэй бүри эдэбхитэйгээр ябуулга хэдэг боложо байһаниинь һэжэг түрэмөөр гэжэ «Юманите» газетэ заана. Подполковник командалагшатай парашютна сэрэгүүдэй хэдэн офицер үсэгэлдэр үдын хойно Ниццада ерэжэ буугаа. Тэдэнэр Алжирһаа самолёдоор ерэһэн байна. Буун сасуугаа эдэ офицернүүд сэрэгэй хоёр автомашинада һуугаад, Канн город ороо гэжэ газетэ бэшэнэ. «Эдэ офицернүүдэй Франциин газар дээрэ ерэжэ бууһаниинь тушаан болоһон ушар бэшэ, юуб гэхэдэ, Ниццада сенатор Тесьер түрүүлэгшэтэй фашистска комитет байгуулагданхай. Мүн иимэ комитет Каннда эмхидхэгдээ гэһэн мэдээн бии» гэжэ газетэ заана.

Хэблэлэй мэдээсэһэнэй ёһоор «амаралтада» гараабди гэһэн шалтаг баряад, Алжирһаа парашютистнууд Франци руу һүүлэй үдэрнүүдтэ улам бүри олоор ерэдэг боложо байна. Парижай Орли гэжэ аэродром дээрэ 80 хүн «амаралтада» гарагшад үсэгэлдэр ерэжэ буугаа. Франци орохоёо парашютистнуудые шэрэһэн 8 самолёт Алжирһаа гараһан байна.

Генерал Массю гэгшын десантнигуудай иигэжэ ерэжэ байлгын һэжэг түрэмөөр байһанда «Юманите» газетэ анхарал хандуулна. «Мүнөө залуу солдадууд Франциһаа урда мэтэ Алжир эльгээгдэжэл байһаар. Тиимэһээ республикада эсэргүү үгэсэлгэдэ хабаадагшадта туһаламжа үзүүлхын, генерал Массю гэгшын парашютистнуудай Францида ерэхэ аргатай болохын тулада шэнэ сэрэгүүд Алжир эльгээгдэнэ гээшэ гү? гэһэн асуудал табиха хэрэгтэй болоно» гээд газетэ бэшэнэ.

Тулузада фашистска этэгээдүүд бүри эдэбхитэй боложо, тэндэ «ниитын аюулгүйе хамгаалха комитет» гэдэгые байгуулаа. Энэ комитедэй гэшүүд тэһэрдэг зүйлнүүдые Франциин эб найрамдалай Национальна Соведэй нютагай организациин байшан доро хээ. Тэһэрэлгын болоходо, энэ байшангынь нилээд һандарһан байха юм. Фашистска энэ хорото аашада харюу болгон городой зүүнэй үзэл баримталдаг хүсэнүүдэй түлөөлэгшэдһөө байгуулагдаһан республикые хамгаалха комитедэй делегаци Тулузын префектурада орожо, фашистска организациие тарааха, тэрэниие толгойлогшонорые хэһээхэ тухай эрилтэ хэһэн байна.

ФРАНЦИДАХИ БАЙДАЛ

ПАРИЖ, майн 27. (ТАСС). Ороной газар нютагай ямар нэгэн хубида республиканска правительствын засагта халдан ороһон ямаршье депутадай ойроо хүртэшэгүй байха эрхые хаһаха тухай асуудалаар правительствын оруулһан дурадхалые үсэгэлдэр Национальна суглаан үдэшэ орой болотор зүбшэн хэлсээ. Корсикодохи үймөөнһөө уламжалан, хуулиин энэ проект зүбшэн хэлсэлгэдэ табигдаһан байна. Юуб гэхэдэ, Корсикодохи үймөөшэдые Алжирһаа тэндэ ерэһэн, Национальна суглаанай депутат Арриги толгойлно бшуу.

Правительствын дурадхаһан хуулиин проект ехээр хубилгагдаад, эсэстэнь хуули гаргаха асуудалнуудые эрхилдэг комиссиин резолюциин проектээр һэлгэгдэһэн байна. Энэ резолюцинь ямар удхатайб гэхэдэ, депутат бүхэнэй ойроо хүртэшэгүй байха эрхые хаһаха тухай асуудал Национальна суглаан дээрэ тус тустань зүбшэн хэлсэгдэхэ юм. Ойроо хүртэшэгүй байха эрхэеэ хаһагдаһан депутат «сүүдэй шиидхэбэриин гаратар, «парламентын хүдэлмэридэ, мүн дуугаа үгэлгэдэ хабаадалсахагүй, мандадаа хэрэглэхэ али бүхы эрхэһээ хаһагдаха» гэжэ резолюци соо хэлэгдэнэ.

Энэ резолюци 395 дуугаар батлагдаа. Тиихэдэ баруунай тала баридаг 150 депутат арсажа дуугаа үгөө. Удаань депутат Арриги гэгшын ойроо хүртэшэгүй байха эрхые хаһаха гэһэн шиидхэбэри батлагдаа абтаа. Энэ шиидхэбэри абахын түлөө 428 дуун үгтэһэн байна. 119 депутат арсажа дуугаа үгөө.

Энэ шиидхэбэри үшөөл дутуутай гэжэ зарим депутадууд зааба. Юуб гэхэдэ, Алжиртахи үгсөөшэдэй, Корсикодо республикада эсэргүү үймөө эмхидхэн зоригжуулагшадай хоорондоо холбоотой байһаниинь лабтай юм. Республиканска засагта эсэргүү ябуулга хэһэн бусад депутадуудай, тусхайлбал, Алжиртахи үймөөшэдэй хүтэлбэрилэгшэдэй нэгэн—Жак Сустелиин ойроо хүртэшэгүй байха эрхыень хаһаха тухай компартиин парламентска группын түрүүлэгшэ Жак Дюкло эрилтэ хэбэ.

Баруунай үзэл баримталдаг бүлэгүүдэй баалалта хэһэн, зарим депутадуудай маргаһан байбашье, үймөө дараха зорилгоор правительствын абажа байһан хэмжээнүүдые дэмжэхээр бэлэн байһанаа Национальна суглаанай республиканска олонхид үшөө дахин элишэлэн харуулба.

ЛИВАНДАХИ БАЙДАЛ

БЕЙРУТ, майн 26. (ТАСС). Восстани хэгшэдэй, Ливанай саг үргэлжын армиин частьнуудай хоорондо Ливанай элдэб районуудта һүүлшын хоёр үдэрэй турша соо шанга тулалдаанууд болоо гэжэ хэблэл мэдээсэнэ. Газетэнүүдэй зааһанай ёһоор, правительствын сэрэгүүд восстани хэгшэдтэй тэмсэхэдээ, авиаци, артиллери болон танкнуудые хэрэглээ.

Сайда городто үсэгэлдэр зэбсэгтэ тулалдаанай болоходо 6 хүн алуулаа, 15 хүн шархатаа. Триполиин восстани хэһэн хүн зонтой нэгэдэхын тулада восстани хэгшэдэй мянган хүнһөө бүридэһэн отряд Хермель шадарһаа Згорт тээшэ ошожо ябана гэжэ «Телеграф» газетэ мэдээсэнэ. «Аль-Хайят» газетын мэдээсэһэнэй ёһоор восстани хэгшэд Хермель шадарай бүхы полицейскэ участогуудые гартаа абаһан, Хальба городые эзэлээ.

Триполи шадар восстани хэгшэд правительствын сэрэгүүдэй добтолгые гурба дахин сухарюулба гэжэ «Аль-Худа» газетэ дамжуулба. «Телеграф» газетын мэдээнэй ёһоор Шуф шадар восстани хэһэн угсаатан 22 һуурин газарые эзэлһэн, элдэб юумэ, тэрэ тоодо американска буу зэбсэг буляажа абаһан байна. Баальбек город шадар восстани хэгшэдэй, правительствын сэрэгүүдэй хоорондо тулалдаан үргэлжэлһэн байна. Энэ городые восстани хэгшэд хэдэн үдэрэй урда тээ эзэлэн абаһан юм.

Бейрудтэ забастовко үргэлжэлээ. Мүн хэдэн бомбо тэһэлэгдээ.

КАИР, майн 26. (ТАСС). Каирай радиогой дамжуулһанай ёһоор, үсэгэлдэр восстани хэгшэд арбан час соо байлдаа хэжэ Хасия городые эзэлбэ. Портовой город Сайдын үйлсэнүүдтэ үсэгэлдэр байлдаан эхилээ гэжэ баһа нэгэ мэдээсэл соо хэлэгдэнэ.

Арадай эсэргүүсэлтын хүсэнүүд Триполи городые бүрин хиналтын дороо абаад байна гэжэ Каирай радиогой мэдээсэл соо мүн лэ хэлэгдэнэ.

КАИР, майн 27. (ТАСС). МЕН агентствын дамжуулһанай ёһоор Ливанай премьер-министр Сами Сольх Турциһаа Ливанда байдал элшэн сайдтай үсэгэлдэр Бейрудтэ уулзаһан байна. «Орон доторхи арадай восстаниие дарахын тулада Ливанай правительствода буу зэбсэг үгэхэ гуйлтатайгаар Сольх Турцида хандаһан байна».

Редактор Ц. Ц. ЦИБУДЕЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора 46-32, зам. редактора—32-74, отв. секретаря—27-37, отделов: партийной жизни и экономики—47-59, пропаганды и местной информации—35.14, культуры и быта — 34.05, писем трудящихся и переводов—24.74, корректорская—32.67, бухгалтерия—37.32 Для междугородных переговоров—16.

Н 00741. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 148.